Voi îmi veți fi martori

până la marginile pământului.

Faptele Apostolilor

ghid de studiu pentru grupurile mici

FAPTELE APOSTOLILOR

GHID DE STUDIU PENTRU GRUPELE MICI

BISERICA METANOIA ARAD
2015

Faptele apostolilor, Ghid de studiu
© Biserica Metanoia Arad
Str. Tribunul Dobra nr. 8
www.bisericametanoia.ro
Tel. 0257 255 226

Calendar de studiu

FAPTELE APOSTOLILOR

Lecţia	Săptămâna	Pasaj	Tema
	07-13 Septembrie		**Introducere**
1	**14-20 Septembrie**	**1:1-2:47**	**Bazele şi Misiunea Bisericii – O mărturie împuternicită de Duhul Sfânt**
2	**21-27 Septembrie**	**3:1-4:31**	**Biserica din Ierusalim**
3	**28 Septembrie-04 Octombrie**	**4:32-6:7**	**Probleme dinăuntru şi dinafară**
4	**05-11 Octombrie**	**6:8-7:60**	**Martiriul lui Ştefan**
5	**12-18 Octombrie**	**8:1-9:31**	**Răspândirea – Orizonturi mai largi pentru Biserică. Samaria, Convertirea lui Saul.**
6	**19-25 Octombrie**	**9:31-12:25**	**Lucrarea lui Petru şi Convertirea Neamurilor**
7	**26 Octombrie-01 Noiembrie**	**13:1-14:28**	**Prima călătorie misionară: Barnaba şi Pavel**
8	**02-08 Noiembrie**	**15:1-16:5**	**Conciliul de la Ierusalim şi începutul celei de a doua călătorii misionare: Pavel, Sila, Timotei, Luca**
9	**09-15 Noiembrie**	**16:6-18:22**	**A doua călătorie misionară**
-	***16-22 Noiembrie***	**-**	***Sărbătoarea Bisericii***
10	**23-29 Noiembrie**	**18:23-21:16**	**A treia călătorie misionară şi întoarcerea la Ierusalim**
11	**30 Noiembrie-06 Decembrie**	**21:17-24:27**	**Pavel în Ierusalim şi Cezarea: Apărarea înaintea Sanhedrinului şi a lui Felix**
12	**07-13 Decembrie**	**25:1-26:32**	**Pavel în Cezarea: Mărturia înaintea lui Festus şi a lui Agripa**
13	**14-20 Decembrie**	**27:1-28:31**	**Călătoria lui Pavel la Roma**

INTRODUCERE

Titlul și genul cărții

Cartea pe care o cunoaștem sub numele de Faptele Apostolilor este al doilea volum dintr-o istorie a începuturilor creștinătății, alături de Evanghelia după Luca. Probabil că Luca nu i-a dat celei de-a doua cărți un titlu distinct; abia atunci când evanghelia lui a fost despărțită de cartea care o însoțea și a fost plasată alături de celelalte evanghelii, a apărut și nevoia de a se da un titlu celei de-a doua părți a lucrării sale.

Cuvântul *Fapte* (*praxeis*) indică un subgen literar recunoscut în vechime, care caracteriza acele cărți în care erau descrise faptele măreațe ale unor popoare sau cetăți. Titlul nu este nepotrivit având în vedere că Faptele Apostolilor relatează evenimentele care au stat la baza apariției Bisericii și le atribuie în cea mai mare parte apostolilor. Pe de altă parte, ținând cont de aspectele pe care le accentuează autorul, probabil că Luca ar fi preferat un titlu ca "Faptele Duhului Sfânt" sau " Ce a continuat Isus să facă și să învețe" (vezi Fapte 1:1).

În același timp, având în vedere faptul că Luca oferă foarte multe detalii istorice și geografice, lucrarea lui poate fi catalogată în categoria lucrărilor antice cunoscute sub numele *istoriografii* sau, poate și mai aproape de ceea ce scrie Luca, putem vorbi despre o istorie teologică.

Autor și data scrierii

Chiar dacă numele lui nu apare în mod explicit, autorul cărții Faptele Apostolilor este Luca, *doctorul preaiubit*, un om educat, cu o bună cunoaștere a Vechiului Testament și care l-a însoțit pe Pavel în unele din călătoriile sale, fiind astfel un martor ocular la o mare parte din materialul cărții.

Având în vedere finalul abrupt al cărții, care se termină cu Pavel în Roma, undeva după anul 59, Faptele Apostolilor a fost scrisă cel mai probabil prin anul 60 d.Cr. sau imediat după această dată.

Destinatari

La fel ca și Evanghelia după Luca, Faptele îl au ca destinatar primar pe același Teofil, cel mai probabil patronul lui Luca – cel care l-a susținut din punct de vedere financiar pentru a putea scrie cele două cărți ale sale (conform obiceiului din acea vreme).Fără îndoială însă, dincolo de Teofil, Luca are în vedere o audiență mult mai largă. Astfel, prin abordarea apologetică a cărții, Luca se adresează oricui este interesat de răspândirea creștinismului, urmărind dezvoltarea și răspândirea acestuia, de la o mică mișcare pornită în Ierusalim și ajunsă până în capitala Imperiului Roman.

Structura cărții

În Faptele Apostolilor, Luca îl poartă pe cititor prin vârtejul a trei decenii de istorie a Bisericii. Împreună cu el vizităm Ierusalimul, Iudeea, Samaria. Cipru, Asia Mică, Macedonia, Grecia și, în final, Roma. Suntem martori la diverse evenimente, de la predicări și minuni la eliberări din închisori și naufragii. Suntem însoțiți în această călătorie de mai multe personaje, dintre care două, Petru și Pavel, ne sunt tovarăși aproape în permanență. Astfel, o primă împărțire a cărții, ar putea fi făcută în funcție de lucrarea celor doi: capitolele 1-12 care îl au în centru pe Petru și lucrarea în dreptul evreilor, și cap. 13-28 care îl au ca figură dominantă pe Pavel și lucrarea în dreptul neamurilor.

Dincolo de aceste accente ale răspândirii Evangheliei, Luca ne furnizează câteva *chei literare* ce marchează secțiunile majore ale lucrării sale. În Fapte 1:8 (probabil versetul cheie al cărții), Isus le spune ucenicilor să-i fie martori în această lume, mergând în cercuri concentrice. Mai întâi ei trebuie să înceapă în Ierusalim, apoi trebuie să se îndrepte spre Iudeea și Samaria, iar în final ei vor duce Evanghelia până la marginile pământului. Fiecare secțiune ne poartă într-un nou cadru geografic și/sau cultural din itinerariul Evangheliei, iar Luca punctează fiecare etapă a răspândirii Cuvântului prin câteva afirmații rezumative (vezi 6:7; 9:31; 12:24; 16:5; 19:20).

Tema și scopul cărții

Tema centrală a celor două volume scrise de Luca este să arate că planul măreț de mântuire al lui Dumnezeu s-a împlinit în viața, moartea, învierea și înălțarea lui Isus Mesia și că acest plan continuă să se reveleze

pe măsură ce Biserica însuflețită de Duhul Sfânt duce mesajul mântuirii din Ierusalim până la marginile pământului.

Cartea Faptelor poate fi considerată o punte de legătură între Evanghelii și Epistolele Noului Testament. Scopurile principale ale lui Luca în scrierea acestei cărți au fost acelea de a arăta că Biserica este adevăratul popor al lui Dumnezeu în această eră și de a ajuta credincioșii să crească în credință și, de asemenea, să-i motiveze în zelul lor evanghelistic.

Lecția 1

BAZELE ŞI MISIUNEA BISERICII – O MĂRTURIE ÎMPUTERNICITĂ DE DUHUL SFÂNT

Fapte 1:1-2:47

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 1:1-2:47 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Ai avut zile în care ai fost cuprins de teamă, de neîncredere? Fie ca Dumnezeu să te încurajeze astăzi prin puterea și tăria care se găsesc în Cuvântul Lui!*

INTRODUCERE

Cartea Faptele Apostolilor este a doua parte a unei opere în două volume, prima fiind Evanghelia după Luca. În același timp, dacă ținem cont și de aranjarea cărților în Noul Testament, putem considera Faptele Apostolilor ca fiind o lucrare separată.

Primul volum, Evanghelia după Luca, ne-a relatat viața, moartea și învierea Domnului Isus. Acum, Isus era viu și se înălțase la cer! Oare ce va urma? Care a fost rostul unei vieți impecabil trăite, a unei morți crunte și umilitoare, și a unei învieri glorioase? Doctorul Luca, cu o minuțiozitate remarcabilă, continuă șirul poveștii. Nu este povestea vieții unui om obișnuit, ci povestea Fiului lui Dumnezeu și a ucenicilor Săi.

STRUCTURA PASAJULUI:

1:1-3 Temelia mărturiei: Moartea şi Învierea Domnului Isus Cristos

1:3-8 Obiectul și puterea mărturiei: Martori ai lui Isus prin puterea Duhului Sfânt

1:9-11 Perspectiva mărturiei: Nădejdea revenirii lui Cristos

1:12-26 Pregătirea pentru mărturie prin alinierea la Scripturi

2:1-13 Coborârea Duhului Sfânt

2:14-41 Predica lui Petru sau dovada puterii mărturiei.

2:42-47 O viață așezată pe un făgaș nou

1:1-3 Temelia mărturiei: Moartea și Învierea Domnului Isus Cristos

Întrebarea 1: Isus începe pregătirea ucenicilor prin așezarea temeinică a temeliei mărturiei (v 1-3). Citiți versetele 1-3 și observați despre ce spune Luca că este vorba în cea dintâi carte a lui și care crezi că este legătura cu *Faptele Apostolilor*? Ce ne spune textul că s-a întâmplat între Înviere și Înălțare*?*

.....

.....

.....

.....

1:3-8 Obiectul și puterea mărturiei: Martori ai lui Isus prin puterea Duhului Sfânt

La sfârșitul Evangheliei sale (Luca 24:36-48), Luca definește scopul și esența mărturiei. Viața, moartea și învierea lui Isus aveau să fie esența mărturiei, iar scopul viza propovăduirea acestui mesaj tuturor oamenilor. Totul, ca oamenii să-și restaureze relația cu Dumnezeu, prin Singurul care îi putea salva de la moarte, Isus. Iar ucenicii erau acum martorii oculari ai Cristosului glorificat.

Nu trecuseră decât două luni de când preoții cei mari și liderii religioși, împreună cu mulțimea, l-au dat la moarte pe Isus. Acum ucenicii trebuiau să stea în fața lor, să-i înfrunte și să le vorbească despre același Isus, înviat de data aceasta. Oare vor avea puterea să-i înfrunte? Versetele 3-8 ne vorbesc despre misiunea lor și despre puterea pe care o vor primi pentru mărturie.

Întrebarea 2: Citiți versetele 7 și 8. Care credeți că a fost rostul coborârii Duhului Sfânt?

.....

.....

.....

.....

Autorii antici identificau capătul pământului cu diferite locații îndepărtate. De exemplu Strabo, un geograf care a trăit în primul secol, leagă această expresie de Gades în Spania, în apropiere de prezentul Cadiz. În același timp, tot Strabo privește lumea ca pe o insulă, astfel că orice loc îndepărtat care se află la graniță cu marea poate fi identificat cu capătul lumii. El notează cum Homer vede Etiopia ca marginea lumii. Autorul necunoscut al Psalmilor lui Solomon vorbește despre generalul roman Pompei (care a cucerit Ierusalimul în 63 î.Hr.), ca venind de la „marginile pământului" (Ps. Sol. 8:15). Astfel, Fapte 1:8 se poate referi la aducerea Evangheliei în orașul imperial.

Această frază poate avea însă și asociații etnice. În Isaia 49:6, Dumnezeu îl însărcinează pe Robul Domnului (Mesia): „Te pun să fii Lumina neamurilor, ca să aduci mântuirea până la marginile pământului." (cf. Fapte 13:47). Astfel, Fapte 1:8 poate fi văzut nu numai ca o expansiune geografică, ci și etnică a credinței creștine.

Provocare: Slujba ducerii Evangheliei până la capătul pământului nu este încă finalizată. La acest moment, 12.000 de grupuri culturale distincte sunt încă neatinse de Evanghelie, neavând o biserică în limba și cultura lor. Ce face biserica ta pentru a susține această misiune primită de la însuși Domnul înviat? Ce rol vei juca tu?

1:9-11 Perspectiva mărturiei: Nădejdea revenirii lui Cristos

Ucenicii aveau o misiune grea, însoțiți fiind de o putere extraordinară. Dar fiecare misiune are o finalitate, o țintă, ceva pentru care merita să intri în această lucrare. Exista oare o asemenea finalitate și pentru misiunea lor?

Versetele 9-11 ne vorbesc despre perspectiva mărturiei: revenirea Lui Isus și așezarea din nou a tuturor lucrurilor (Fapte 3:19-21).

Întrebarea 3: La porunca Domnului Isus, ucenicii au rămas în Ierusalim ca să aştepte făgăduința Tatălui. Ce au făcut în acest timp? Care crezi că a fost rostul acestei aşteptări de 50 zile, mai ales că în seara învierii ei primiseră deja Duhul Sfânt (vezi Ioan 20:22; Luca 24:36-49)?

.....

.....

.....

.....

1:12-26 Pregătirea pentru mărturie prin alinierea la Scripturi

Scripturile au vorbit despre Mesia și ce va face El cu sute de ani înainte. Problema a fost că oamenii, preoții, mai marii norodului și chiar ucenicii, nu au înțeles corect Scriptura. Alinierea la Scriptură și înțelegerea corectă a ei era parte obligatorie din pregătirea ucenicilor pentru mărturie.

Versetele 15-26 ne vorbesc astfel despre alegerea unui succesor al lui Iuda care să devina martor al învierii și care să-i ocupe locul printre apostoli. Alegerea lui Matia se face atât pentru împlinirea Scripturilor, cât și pentru completarea numărului de apostoli cu sarcina clară de martori ai lui Isus. Metoda de alegere folosită (rugăciune și tragere la sorți) are caracter descriptiv și nicidecum normativ, și nu a mai fost folosită de atunci. După pogorârea Duhului Sfânt, din metoda folosită rămâne doar rugăciunea, apostolii alegând și numind oameni pe diferite slujbe, după îndemnul Duhului.

2:1-13 Coborârea Duhului Sfânt

Întrebarea 4: În primele 13 versete din capitolul 2 ne este relatat evenimentul pentru care Isus le-a poruncit ucenicilor sa rămână în

Ierusalim. Ce s-a întâmplat practic în ziua Cincizecimii? Cum i-a ajutat umplerea Duhului Sfânt pe ucenici?

.....

.....

.....

.....

2:14-41 Predica lui Petru sau dovada puterii mărturiei

Cel care se lepădase de Isus în fața unei slujnice, câteva săptămâni înainte, ia acum cuvântul și rostește o predică extraordinară în fața câtorva mii de oameni. Ce să se fi întâmplat cu fricosul de Petru? De unde dintr-odată acest curaj?

Întrebarea 5: Ce afirmă Petru în predica sa despre Domnul Isus Cristos? Care credeți că este punctul culminant al predicii lui?

.....

.....

.....

.....

Meditație: Dovada puterii mărturiei se vede atât în curajul proslăvirii Lui Cristos, cât și în răspunsul celor care au auzit-o; aproape 3.000 de suflete se întorc la Dumnezeu. Această putere, puterea Duhului Sfânt, o avem și noi credincioșii la dispoziție astăzi, deloc slăbită sau diluată. E puterea care schimba inimi și vieți, care transformă și restaurează. Oare ne vom folosi de ea?

2:42-47 O viață așezată pe un făgaș nou

Întrebarea 6: Versetele 42-47 ne vorbesc despre coordonatele vieții Bisericii Primare. Care sunt aceste coordonate? Care dintre ele sunt obligatorii pentru viața oricărei biserici și cum se regăsesc ele în biserica din care faci parte?

.....

.....

.....

.....

Reflecție/Provocare: Legătura frățeasca și petrecerea timpului împreună în mod regulat, pentru a adânci relațiile și a sluji unul altuia, este o provocare semnificativă a bisericii contemporane, și îndeosebi a bisericilor mari din marile orașe. Programul de lucru încărcat, atracția divertismentului, creșterea varietății activităților, subminează viața comunitară. Rezultatul este că, deseori, mulți credincioși se simt singuri, izolați, neiubiți. Mulți creștini chiar văd biserica ca pe o activitate la care trebuie să participi o dată pe săptămână. Ce pași ar trebui făcuți pentru a dezvolta mai mult legătura frățeasca, rugăciunea, învățătura apostolilor, frângerea pâinii între credincioși? Ce pași ar trebui sa faci tu?

.....

.....

.....

.....

În aceste capitole se vorbește despre temelia mărturiei Bisericii, scopul şi puterea mărturiei, perspectiva si pregătirea pentru mărturie,

precum și despre finalitatea mărturiei. Poate intra cineva în lucrarea mărturiei fără să-şi fi clarificat aceste aspecte?

Întrebarea 7: Unde are mărturia ta de suferit și din ce cauză?

.....

.....

.....

.....

Provocare: Orice om care a experimentat iertarea lui Cristos şi care se bucură de darul mântuirii trebuie să se pună la dispoziția Lui pentru mărturie. Misiunea noastră principală în această lume este să fim martori. Ucenicii au înțeles acest lucru. Oare noi îl vom înțelege? Va reuşi oare cartea *Faptele Apostolilor* să ne trezească, să ne dea jos din fotoliul confortabil al relației noastre private cu Dumnezeu și să ne scoată afară în lume, acolo unde este realmente nevoie de mesajul nostru?

NOTIŢE

NOTIȚE

Lecția 2

BISERICA DIN IERUSALIM

Fapte 3:1-4:31

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 3:1-4:31 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Duhul Sfânt, chiar și în momentele în care nu îl simți prezent, este acolo să te ajute. Lasă acest Duh Sfânt al lui Dumnezeu să te liniștească și deschide-ți inima la ceea ce vrea să îți vorbească despre El.*

STRUCTURA PASAJULUI:

3:1-11 Petru si Ioan vindecă un olog din naștere

3:12-26 Cuvântarea lui Petru

4:1-22 Petru și Ioan arestați și anchetați de către Sanhedrin

4:23-31 Petru și Ioan din nou în mijlocul credincioșilor

3:1-11 Petru si Ioan vindecă un olog din naștere

Devoțiunea religioasă a primilor creştini era o preocupare zilnică. Ei se întâlneau într-un duh la Templu. Acest lucru putea să însemne doar că foloseau curtea Templului ca loc de întâlnire, însă implica şi faptul că luau parte la închinarea zilnică de la Templu. Închinarea zilnică cuprindea aducerea unei jertfe ca ardere de tot și aducerea de tămâie dimineața și după-amiaza. Ea era realizată de preoți, însă era prezent mereu un grup de oameni care stăteau acolo sa-i vadă pe preoți împlinindu-și îndatoririle și intrând in Templu. Astfel, ei luau parte la rugăciune și primeau o binecuvântare de la preot.

Petru și Ioan vin la Templu la ceasul al nouălea, adică ora 15. Era momentul jertfei de amiază ce era însoțită de rugăciunea congregației.

Întrebarea 1: Ce s-a întâmplat în acea zi la Poarta Frumoasă a Templului?

.....

.....

.....

.....

3:12-26 Cuvântarea lui Petru

Mulțimea, mirată de minunea cu ologul, se strânge la pridvorul Lui Solomon să-l vadă pe olog vindecat. În acest context, Petru nu scapă prilejul și, pornind de la minunea săvârșită, își îndeplinește misiunea de mărturisitor.

Întrebarea 2: Care sunt punctele principale ale predicii lui Petru? Care sunt capetele de acuzare pe care le aduce Petru împotriva poporului în versetele 12-16?

.....

.....

.....

.....

Predica lui Petru poate fi caracterizată ca fiind una fără menajamente. O predică care nu gâdilă în mod plăcut urechile oamenilor, care oferă soluție la probleme, o predică susținută de argumente scripturale, o chemare la împăcare cu Dumnezeu fără șovăiala, un model de luare de cuvânt pentru fiecare din noi. Și un model de a transforma fiecare ocazie apărută într-o oportunitate de a-l mărturisi pe Domnul.

Întrebarea 3: Din proporția textului, observăm că accentul cade nu atât pe minune, cât pe Cuvânt. Care este rostul minunii în acest

context? Care este relația dintre minune și Cuvânt? Care este nevoia majoră a omului și pe ce trebuie insistat? Ce ne spune acest lucru despre rolul Cuvântului în Biserică, la grup, acasă?

.....

.....

.....

.....

4:1-22 Petru și Ioan arestați și anchetați de către Sanhedrin

Sanhedrinul (numit și Soborul sau Sanhedrinl) era instituția conducătoare a poporului evreu din acea vreme. Era compus din 70 membri, plus marele preot care prezida consiliul. Cu toate că Iudeea era sub controlul autorității romane, prin intermediul unui procurator numit de Roma, împăratul a permis evreilor să se auto-guverneze, dându-le unele puteri (limitate) în acest sens. În fapt, Sanhedrinul era un fel de senat care guverna din punct de vedere judiciar și administrativ cele unsprezece provincii ale Iudeii, însă la deciziile acestui for se raportau și evreii răspândiți în întreaga lume mediteraneană. Nu în ultimul rând trebuie precizată că tot Sanhedrinul era cel care decidea în probleme legate de Legea evreiască. În perioada Noului Testament, Sanhedrinul era controlat de marii preoți (majoritatea dintre ei erau Saduchei) și de nobilimea bogată din Ierusalim. De asemenea, Fariseii aveau o reprezentare tot mai mare în consiliu, beneficiind și de o popularitate din partea poporului.

Întrebarea 4: Vindecarea ologului și predica lui Petru au avut un impact major asupra oamenilor obișnuiți, însă a stârnit opoziția conducătorilor iudei. Care este reacția mai marilor norodului? Care este motivul supărării lor și care sunt cele două aspecte care vizează întrebarea lor?

.....

.....

.....

.....

Cei care îi arestaseră pe Petru și pe Ioan erau preoți și saduchei. Saducheii aparțineau unui grup foarte închis ce descindeau din vechile familii aristocrate. Preoții saduchei, sprijiniți de aristocrația saduchee laică, dețineau o putere mare în cadrul Sanhedrinului. Un punct fundamental al teologiei saduchee era credința că nu există înviere, nici continuitate a spiritului omului după moarte (Fapte 23:8). Prin urmare, propovăduirea apostolilor despre învierea morților și, mai mult, învierea din morți a lui Isus pe care ei îl omorâseră, deranja foarte tare.

Întrebarea 5: Din cele două aspecte care vizau întrebarea mai marilor norodului, Petru alege să răspundă la aspectul privitor la Numele celui care a făcut minunea. De ce crezi că a făcut acest lucru?

.....

.....

.....

.....

Reflecție/Provocare: Există un singur Nume dat oamenilor prin care putem fi mântuiți: Isus Cristos. Puterea cu care facem minuni și cu care izbutim să trăim drept este puterea Duhului Sfânt. Dar rolul Duhului Sfânt este să ne îndrepte spre Isus ca singura soluție de rezolvare a păcatului și împăcare cu Dumnezeu. Ai primit acest Nume in inima ta? Până când vrei să mai amâni împăcarea cu Dumnezeu? Dumnezeu sa îți dea curajul să te împaci cu El.

Întregul Sanhedrin rămâne mirat de înțelepciunea și îndrăzneala a doi oameni simpli, laici, și singura explicație lor vis-a-vis de priceperea „pescarilor" este că au fost cu Isus. Ca urmare, îi amenință și le cer să nu mai vorbească nimănui în Numele acesta.

Întrebarea 6: În lumina textului din Fapte 1:8, ce s-ar fi întâmplat dacă ucenicii ar fi acceptat condițiile impuse de Sanhedrin? Scriptura ne cere să fim supuși autorităților? Până unde ar trebui să meargă această supunere față de autorități?

.....

.....

.....

.....

Reflecție/Provocare: Mulți ne imaginăm situația extremă în care cineva ne pune un pistol la tâmplă și ne cere să ne lepădăm de Cristos dacă mai vrem să trăim. E într-adevăr un scenariu posibil și, de-a lungul timpului, mulți creștini au trecut prin situații de acest gen. Dar veniți să ne gândim la alte scenarii, mult mai probabile în țara noastră decât cel menționat mai sus:

1. Ești la examen. Supraveghetorul vă anunță că în scurt timp va ieși din sală pentru câteva minute ca să puteți să vă scoateți cursurile și să copiați răspunsurile corecte. Ce înseamnă, în situația prezentată, să asculți mai mult de Dumnezeu decât de oameni?

2. Trebuie sa faci o tranzacție. Notarul te îndeamnă să declari o sumă mai mică decât valoarea propriu-zisă, pentru ca astfel să plătești un impozit mai mic. Ce înseamnă să asculți mai mult de Dumnezeu decât de oameni?

3. Mergi în vizită în Statele Unite. Atât rudele, cât și prietenii tăi de acolo te îndeamnă să rămâi peste viză și să muncești pentru a-ți face o situație materială mai bună. Ce înseamnă să asculți mai mult de Dumnezeu decât de oameni?

4. Ești într-o relație de prietenie. Mai mult, chiar intenționezi să te căsătorești cu persoana iubită. Aceasta îți cere să „mergeți până la capăt", chiar dacă încă nu sunteți căsătoriți. Oricum, „important

este că ne iubim, nu-i așa?" Ce înseamnă să asculți mai mult de Dumnezeu decât de oameni?

4:23-31 Petru și Ioan din nou în mijlocul credincioșilor

Apostolii eliberați s-au întors în mod firesc la prietenii lor și, după ce le-au povestit cele întâmplate, prima lor acțiune a fost să se roage Lui Dumnezeu. Prin rugăciunea lor, au recunoscut că Dumnezeu e suveran, dar și faptul că prigonirea din partea liderilor iudei a fost in conformitate cu ceea ce Scriptura afirmase cu sute de ani înainte. „După ce s-au rugat ei, s-a cutremurat locul unde erau adunați; toți s-au umplut cu Duhul Sfânt, și vesteau Cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneala." – doar un mic efect al rugăciunii lor.

Întrebarea 7: Creștinii din Biserica Primară au petrecut mult timp în rugăciune. Cât de multă importanță dai tu rugăciunii în viața ta personală și familială? Ce poți face ca să-ți îmbunătățești viața de rugăciune?

.....

.....

.....

.....

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 3

PROBLEME DINĂUNTRU ŞI DINAFARĂ

Fapte 4:32-6:7

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 4:32-6:7 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

INTRODUCERE

Biserica Primară din Ierusalim ia naștere într-o manieră entuziasmantă. Deși confruntată cu o opoziție puternică din afară, Dumnezeu face minuni, Evanghelia este proclamată, iar Biserica continuă să crească.

La un moment dat, lucrurile se schimbă însă brusc și Biserica este profund afectată atunci când doi membri ai comunității păcătuiesc și sunt judecați pe loc și în mod direct de către Dumnezeu. În primă fază, Satan a eșuat în tentativa lui de a reduce la tăcere mărturia Bisericii. Inamicul însă nu se dă niciodată bătut; el doar schimbă strategia. Prima lui abordare a fost să atace biserica din exterior, sperând că amenințările și arestul vor intimida liderii. Când acest plan a dat greș, Satan a decis să atace biserica din interior, folosindu-se de oameni care făceau parte din comunitate.

STRUCTURA PASAJULUI:

4:32-37	Unitatea credincioșilor
5:1-11	Anania și Safira
5:12-16	Semne și minuni în Ierusalim
5:17-42	Persecutarea apostolilor
6:1-7	Viața în comunitate (Reorganizare spirituală): Alegerea celor șapte

4:32-37 Unitatea credincioșilor

Practica vânzării proprietăților cu scopul de a contribui la nevoile comunității nu a fost altceva decât o expresie voluntară a dragostei față de semeni, la îndemnul Duhului Sfânt. Din acest motiv, este important de subliniat că această inițiativă punctuală a credincioșilor nu a fost un experiment comunist sau socialist, nici o încercare de a modela comunitatea creștină după modelul comunității eseniene (așa cum este descrisă aceasta în manuscrisele găsite la Marea Moartă).

Biserica Primară credea cu putere în suveranitatea lui Dumnezeu și planul Său perfect pentru poporul Lui. Cu toate acestea, trebuie să remarcăm că ei nu au permis credinței lor în suveranitatea divină să înlăture responsabilitatea umană. Așa cum spunea mai târziu Augustin: „Roagă-te ca și cum totul depinde de Dumnezeu, lucrează ca și cum totul depinde de tine." Credința într-un Dumnezeu suveran este o încurajare enormă pentru ca poporul lui Dumnezeu să continue să Îl slujească și atunci când circumstanțele sunt dificile, dar această credință trebuie unită cu fapta.

Întrebarea 1: Ce putem spune despre membrii bisericii primare și modul în care ei au înțeles importanța comunității? Ce lecții putem învăța de aici și cum ar putea punerea în practică a acestor lecții să transforme comunitatea în care trăim?

.....

.....

.....

.....

Reflecție/Provocare: Viața bisericii primare a fost caracterizată de o sensibilitate față de nevoile celor săraci. Aceste calități sunt opusul tendințelor noastre naturale de a ne concentra asupra noastră. Prezența Duhului Sfânt este cea care creează dorința de a da. Îi permiți tu Duhului să încălzească inima ta rece? Contribui periodic la fondul bisericii tale pentru ajutorarea săracilor? Acționezi atunci când vezi o nevoie în jurul tău?

5:1-11 Anania și Safira

În aceste două paragrafe, Luca ne prezintă atât un exemplu pozitiv de contribuție la viața comunității – Iosif, cât și unul negativ – Anania. Iosif era un levit originar din insula Cipru, dar care trăia acum în Ierusalim. Numele care i-a fost dat, Barnaba, provine din expresia aramaică bar (fiul lui) nabi (profet). Astfel, o traducere mai bună ar fi „fiul îndemnului". Denumirea exprimă recunoașterea de către apostoli a darului și abilităților lui Iosif ca predicator sau misionar. Acesta este exact rolul pe care și-l asumă mai târziu în cartea Faptelor Apostolilor, când devine un proroc/învățător în biserica din Antiohia (Fapte 13:1), iar mai apoi un misionar în țara lui natală (Cipru) și în provincia Galatiei (Fapte 13-14).

În contrast cu Barnaba, Luca pune o familie din tânăra comunitate creștină. Astfel, Anania împreună cu nevasta lui dețin o proprietate valoroasă, o vând și dau o parte din bani apostolilor, în timp ce rețin cealaltă parte pentru ei. Până aici, nu e nimic greșit în acțiunile întreprinse de acest cuplu, așa cum ne arată și expresia din 5:4 care precizează că Anania nu era prins de vreo obligație de a da totul sau măcar o parte din bani apostolilor. De fapt, ei sunt o altă ilustrație exemplară despre felul în care membrii mai înstăriți ai comunității contribuie pentru bunăstarea întregii comunități.

Cuvântul relativ neobișnuit pe care Luca îl folosește pentru expresia „și-a oprit" (nosphizō) scoate însă în evidență o similaritate între acest episod și păcatul lui Acan din Iosua 7. Iosua a dat copiilor lui Israel instrucțiuni stricte de a nu lua pradă personală nici un obiect din orașul Ierihon care a fost dedicat lui Dumnezeu (Iosua 6:18-19). Acan a păcătuit prin faptul că a luat o parte din materialele dedicate și le-a ascuns în cortul său.

Întrebarea 2: Analizați pasajul din 5:1-11 și discutați care a fost păcatul/păcatele lui Anania și al soției lui – care a fost scopul/motivația lor și de ce faptele săvârșite de ei reprezentau un pericol la viața comunității creștine?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 3: Credeți că această problemă este prezentă și în biserica de astăzi? Discutați care este mesajul pe care Dumnezeu a intenționat să-l transmită Bisericii prin această pedeapsă și ce lecții trebuie să învățăm noi de aici.

.....

.....

.....

.....

5:12-16 Semne și minuni în Ierusalim.

Dumnezeu lucrează cu putere prin apostoli pentru a aduce vindecare și eliberare multor Iudei necredincioși. Aceste fapte fac mulțimile mult mai receptive la mesajul pe care ei îl proclamă și mulți își întorc inimile spre Cristos. Cu toate acestea, o mare teamă cuprinde inimile Iudeilor și îi fac să fie reținuți când vine vorba de a se alătura întâlnirilor creștinilor. Deoarece locuitorii Ierusalimului aud despre episodul cu Anania și Safira, ei îi respectă pe creștini (în special pe apostoli), dar se și tem, fiind conștienți că o loialitate cu jumătate de inimă îi va conduce la același sfârșit pe care l-a avut cei doi. În ciuda acestui fapt, mulți oameni continuă să audă Evanghelia prin lucrarea și predicarea apostolilor, și își pun credința în Cristos.

5:17-42 Persecutarea Apostolilor

După ziua Cincizecimii, mesajul învierii lui Isus Cristos s-a răspândit cu repeziciune în Ierusalim, prin martorii împuterniciți de Duh care împărtășeau Evanghelia cu cei pierduți. Semne și minuni însoțeau predicarea Cuvântului și nimeni nu putea să nege că Dumnezeu lucra într-un mod nou în mijlocul poporului Său. Dar nu toți se bucurau de succesul bisericii. „Conducerea religioasă" care s-a opus lucrării lui Isus și apoi l-a

crucificat, a luat aceeași atitudine ostilă față de apostoli. Începeau să se împlinească astfel cuvintele spuse de Isus: „Dacă m-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni”, „Au să vă dea afară din sinagogi; ba încă va veni vremea când oricine vă va ucide să creadă aduce o slujbă lui Dumnezeu.” (Ioan 15:20; 16:2).

Continuând să nu asculte de ordinele liderilor Iudei de a nu mai vorbi despre Isus, Petru și Ioan sunt din nou arestați, dar de data aceasta împreună cu restul apostolilor. Dumnezeu intervine dramatic trimițând un înger să îi elibereze din custodie. În Vechiul Testament, „Îngerul Domnului” apare în momente cheie de-a lungul istoriei poporului Israel pentru a călăuzi, proteja, descoperi. De exemplu, îngerul Domnului s-a arătat lui Moise în rugul aprins, l-a oprit pe Avram să îl jertfească pe Isaac, i-a încurajat și împuternicit pe Ghedeon și Ilie, și s-a luptat cu forțele asiriene ale lui Sanherib.

Întrebarea 4: Citiți întregul pasaj din 4:17-42 și descrieți atitudinea apostolilor – ce au răspuns ei în fața Sanhedrinului și care a fost motivația care le-a dat putere să fie o astfel de mărturie? În ce mod i-a afectat persecuția pe apostoli și biserica din Ierusalim?

.....

.....

.....

.....

Confruntați din nou cu un eveniment miraculos, se pare că liderii iudei recunosc într-un final mâna lui Dumnezeu asupra acestei lucrări, dar cu toate acestea, rămân încă vehement opuși ei. Unii membri ai consiliului doresc moartea apostolilor, nu numai datorită opoziției lor față de secta mesianică, ci și din cauza acuzației pe care aceștia o aduceau preoților că au fost complici la moartea lui Isus. De remarcat că era același consiliu care l-a condamnat pe Isus din Nazaret la moarte doar cu puțină vreme mai înainte. Pe de altă parte, o voce echilibrată s-a ridicat din rândul liderilor Iudei recomandând grijă și discernământ. Sfatul lui Gamaliel are succes și apostolii sunt biciuiți și apoi eliberați.

Rabinul Gamaliel a fost renumit în Iudaism, fiind recunoscut ca cel mai mare învățător din timpul lui (în jurul anilor 25-50 d.Hr.), cel mai respectat membru al Sanhedrinului și liderul partidei fariseilor. Mishna spune că atunci „când Rabban Gamaliel Bătrânul a murit, gloria Legii a încetat, iar puritatea și abstinența au murit." Gamaliel a fost nepotul lui Hillel, cel după care o întreagă școală de gândire a fost denumită în Fariseism. Între creștini, el este cunoscut pentru rolul său de mentor și învățător pentru tânărul Saul din Tars (Fapte 22:3).

Întrebarea 5: Care este principiul pe care îl enunță Gamaliel în versetele 38-39 și cum poți aplica acest principiu la viața ta?

.....

.....

.....

.....

6:1-7 Viața în comunitate: Alegerea celor șapte

La acest moment, se ridică o altă problemă serioasă care amenință să distrugă unitatea bisericii, aflată într-o perioadă de creștere semnificativă. Astfel, se produce o ruptură între două grupuri sociale din interiorul bisericii, iar în comunitatea descrisă până acum ca și „o inimă și un suflet" (4:32) își fac loc parțialitatea și conflictul.

Problema care a generat conflictul a plecat de la distribuția zilnică a mâncării pentru săraci (cf. 6:1). Mulți evrei născuți și crescuți în Diaspora au imigrat în Ierusalim pentru a petrece ultimii ani ai vieții în orașul sfânt și să moară acolo. Adesea, bărbații mureau înaintea soțiilor, astfel că văduvele rămâneau fără familie apropiată care să le susțină și să se ocupe de nevoile lor zilnice. Liderii Ierusalimului au construit un sistem organizat de ajutorare a celor nevoiași. Văduvele din Fapte însă sunt ale unor Iudei creștini și primesc ajutor din partea comunității creștine. Se presupune că apostolii au instituit și ei un sistem de ajutorare, similar cu cel oferit de către oficialii templului.

Întrebarea 6: Discutați situația descrisă în Fapte 6:1-7. Care au fost problemele scoase la iveală de acest incident, care a fost decizia luată de apostoli și pe ce bază a fost luată și care au fost rezultatele acestei reorganizări?

.....

.....

.....

.....

Verbul „a sluji" (cf. 6:2) este diakonein de unde se trage diakonoi (diacon). În consecință, unii comentatori sunt de părere că pasajul ne prezintă originea funcției de „diacon" din biserica primară. Dar nu acesta este neapărat cazul aici. În primul rând, cuvântul diakoneō a fost folosit cu înțelesul simplu și non-tehnic de „a sluji". Acesta este cazul și în Marcu 10:45, când Isus a afirmat despre Sine: „Căci Fiul omului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Si dea viața răscumpărare pentru mulți." În al doilea rând, este improbabil ca Luca să înregistreze istoria originii funcției și să nu folosească termenul „diaconi" (diakonoi) pentru primii deținători ai funcției. În această situație, ceea ce putem afirma cu certitudine este că un grup ad-hoc de lideri este format pentru a se îngriji de o situație urgentă în biserică.

Apostolii aveau enorm de multă muncă în zilele bisericii primare. Ei erau responsabili de învățătura și slujirea a mii de oameni. Mai mult, adesea apăreau probleme care necesitau atenția, timpul și înțelepciunea lor. Cu un asemenea orar încărcat, ar fi fost ușor să sară peste timpul lor personal de rugăciune. Dar apostolii au realizat că din cauza importanței și semnificației responsabilității lor, ei trebuiau să petreacă mai mult timp în rugăciune. Prin aceasta, ei ne lasă un exemplu minunat nouă, tuturor celor care ne confruntăm cu orare încărcate și responsabilități extensive.

Reflecție/Provocare: Este ușor să tratezi cu superficialitate un comportament păcătos. Adesea, creștinii găsesc metode de a ignora, a trece cu vederea, a justifica, a raționaliza păcatul, dar nu și a-l confrunta. Să nu uităm că dăm socoteală în fața unui Dumnezeu

perfect şi sfânt care a tratat păcatul cu aşa seriozitate că a permis ca singurul Lui Fiu să sufere pe cruce o moarte sfâşietoare pentru noi.

Cât de serioşi suntem cu Dumnezeu? Cât de serioşi suntem cu decizia pe care am luat-o de a deveni creştini? Nimeni nu ne-a obligat să luăm această decizie, aşa cum nimeni nu i-a obligat pe Anania şi Safira să-şi vândă ogorul şi doneze bisericii preţul ogorului. Cu toate acestea, Dumnezeu i-a luat foarte în serios, la fel cum face şi cu noi. Lui Dumnezeu nu-I putem sluji cu o inimă împărţită, cu jumătăţi de măsură. El ne vrea cu gelozie pentru Sine. În acest context, veniţi să luăm aminte la îndemnul pe care apostolul Pavel îl dă corintenilor: „Aţi fost cumpăraţi cu un preţ. Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, căci sunt ale lui Dumnezeu" (1 Cor. 6:20).

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 4

MĂRTURIA ŞI MARTIRIUL LUI ŞTEFAN

Fapte 6:8-7:60

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 6:8-7:60 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul Său, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Cere-I lui Dumnezeu să te umple cu Duhul său cel sfânt și cu înțelepciune.*

INTRODUCERE

Capitolele 6 și 7 din cartea Faptelor se focalizează pe lucrarea și martirajul lui Ștefan. Nu cunoaștem altceva despre viața acestui om al lui Dumnezeu înainte ca el să apară aici, dar probabil a fost un evreu vorbitor de limba greacă, provenit de undeva din Imperiu și stabilit în Ierusalim. Numele său este un nume grec comun care înseamnă „coroană". Învingătorul dintr-o competiție atletică era încoronat cu această *stephanos* (vezi 1 Corinteni 9:25). Există două cuvinte pentru „coroană" în Noul Testament: *diadema*, care se referă la „coroană regală", de unde provine termenul de diademă și *stephanos*, „coroana învingătorului", de unde provine numele popular de Ștefan. O *diadema* se poate moșteni, dar singura cale să obții o *stephanos* este să o meriți/câștigi.

Luca acordă o cantitate semnificativă de spațiu pentru a istorisi povestea acestui om exemplar și plin de Duh, care a fost *încoronat* de Domnul (cf. Apocalipsa 2:10 – „Fii credincios până la moarte, și-ți voi da cununa vieții."). Ștefan a fost credincios atât în viață, cât și în moarte și de aceea este un exemplu demn de urmat pentru noi.

STRUCTURA PASAJULUI:

6:8-15	Mărturia lui Ștefan în comunitate
7:1-53	Cuvântarea lui Ștefan în fața Sanhedrinului
7:54-60	Martiriul lui Ștefan

6:8-15 Mărturia lui Ștefan în comunitate

În primele versete ale capitolului 6, Luca ne-a relatat modul în care creștinii din Biserica Primară s-au reorganizat pentru a acoperi atât nevoile spirituale, cât și cele administrative ale comunității ucenicilor. În mod cel puțin interesant, primii doi bărbați aleși pentru a sluji la mese, Ștefan și Filip, se remarcă mai ales prin puterea și îndrăzneala cu care vestesc Cuvântul Domnului – Ștefan în Ierusalim, iar Filip în Samaria și Iudeea (vezi cap. 8).

Întrebarea 1: Citiți Fapte 6:1-15 și descrieți cum este caracterizat Ștefan în aceste versete (vezi și 7:55). Care au fost acuzațiile aduse lui Ștefan de către oponenții săi și de ce au recurs aceștia la astfel de metode?

.....

.....

.....

.....

Despre oponenții lui Ștefan, Luca ne precizează că făceau parte din Sinagoga Eliberaților (oamenilor liberi). Termenul provine din latinul Libertini și era folosit pentru a desemna sclavii eliberați. Această sinagogă era formată probabil din sclavi evrei originari din Roma, care fuseseră eliberați și s-au întors în Ierusalim unde se adunau împreună pentru a I se închina lui Dumnezeu. Referitor la cei din Cirena, Alexandria, Cilicia și Asia, este posibil ca și ei să fi făcut parte din aceeași sinagogă a celor eliberați, sau e posibil ca fiecare din aceste grupări să fi avut propria lor sinagogă (având în vedere că în Fapte 24:12 Luca face referire la mai multe sinagogi care se pare că existau în Ierusalim).

7:1-53 Cuvântarea lui Ștefan în fața Sanhedrinului

Citind acest lung discurs, ne putem întreba ce are de a face cu acuzele aduse la adresa lui Ștefan și de ce Luca dedică spațiu pentru a-l reda în detaliu. La prima vedere, cuvântarea lui Ștefan pare a fi doar o repovestire

anostă a istoriei poporului Israel. O examinare mai apropiată a discursului, în lumina retoricii antice, demonstrează însă că este un discurs puternic ce are scopul de a combate acuzațiile aduse la adresa lui Ștefan, anume că el huleşte împotriva lui Dumnezeu, că vorbeşte împotriva Legii lui Moise şi că atacă templul. Astfel, Ştefan nu răspunde direct la acuzații, de exemplu enumerând motivele pentru care ele sunt nefondate, ci alege să o facă indirect, într-un mod subtil, dar hotărât.

Întrebarea 2: Ai fost acuzat vreodată pe nedrept? Cum ai procedat?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 3: Ştefan ne arată că este foarte important să îți ştii apăra credința cu înțelepciune şi să cunoşti Scripturile. Tu ai putea să stai drept şi să dai socoteală de credința ta atunci când eşti atacat? Încearcă să te pui în locul lui Ștefan. Care ar fi fost răspunsul tău dacă ai fi fost acuzat aşa cum a fost el?

.....

.....

.....

.....

După ce recapitulează în mod selectiv istoria poporului Israel pentru ca audiența lui să observe o corelare între respingerea lui Iosif şi Moise de către Israel şi modul în care generația contemporană l-a respins pe Isus, o a doua temă crucială pe care Ştefan o dezvoltă este că Dumnezeu nu şi-a limitat manifestarea gloriei şi prezenței Lui într-un singur loc. Pentru

mulți iudei din primul secol, Templul din Ierusalim a fost singurul loc unde Dumnezeu era prezent în toată gloria Sa. În apelul său în fața evreilor, Ștefan demonstrează că, pe de-o parte, Dumnezeu își manifestă regulat prezența în afara templului. Dumnezeu se arată lui Avram în Mesopotamia, lui Iosif în Egipt și lui Moise în deșertul Sinai, astfel că nimeni nu poate pretinde că prezența lui Dumnezeu este izolată într-o clădire construită de mâini omenești.

Pe de altă parte, pentru a sublinia ideea că Dumnezeu locuiește în mijlocul poporului Său, Ștefan se întoarce la epoca de aur a Israelului, în zilele lui David și Solomon. Dacă în Vechiul Testament, Dumnezeu și-a manifestat prezența în mijlocul Iudeilor în Cortul Întâlnirii sau în Templul construit de Solomon, în întruparea lui Cristos, Dumnezeu a venit să locuiască printre noi, luând trup de om, astfel că putem spune cu adevărat că Dumnezeu este cu noi (Ioan 1:14; Matei 1:23).

Întrebarea 4: Ce înțelegi tu prin a fi în prezența lui Dumnezeu și cum practici acest lucru? Unde și cum simți mai tare prezența lui Dumnezeu și de ce?

.....

.....

.....

.....

În prezentarea istoriei lui Israel, Ștefan apelează în mod regulat la Scripturile Vechiului Testament, citând porțiuni care însumează cel puțin 22 de versete din Geneza, Exod, Deuteronom, Isaia sau Amos. Discursul său nu este însă doar o serie de citate biblice aranjate unele după altele; cuvintele Vechiului Testament sunt reproduse cu o spontaneitate care sugerează că autorul stăpânește narațiunea și este capabil să o folosească cu o uimitoare prospețime și libertate.

Reflecție/Provocare: Ștefan cunoaște foarte bine istoria răscumpărării – modul în care Dumnezeu a lucrat în mijlocul poporului său. El nu

numai că este capabil să reproducă această istorie, dar o și punctează cu numeroase versete cheie pe care le știe. Cât de bine cunoști istoria biblică a mântuirii? Recapitulează versetele din Scriptură pe care le cunoști, versete care te ajută să aperi/proclami credința și fii gata să le împărtășești la grup.

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 5: Ce lecții putem învăța din viața și din mărturia lui Ștefan, care să ne ajute să ne trăim credința cu mai multă îndrăzneală?

.....

.....

.....

.....

7:51-53 Acuzația lui Ștefan la adresa Sanhedrinului

Ștefan se folosește de limbajul Vechiului Testament pentru a descrie rigiditatea liderilor iudei cărora li se adresa. Implicit, el compară liderii Sanhedrinului cu Israeliții din deșert care au cerut lui Aaron să le facă un vițel de aur pentru a-l venera ca dumnezeul lor (Exod 32). Domnul a vorbit în mod repetat lui Moise despre ei ca un popor „încăpățânat" demn de moarte (Exod 33:3,5; 34:9; Deuteronom 9:6,13). Ei refuză să recunoască mântuirea lor, prezența continuă a lui Dumnezeu și faptul că Dumnezeu îi duce într-un loc mult mai bun.

Deși acești lideri iudei erau circumscriși din punct de vedere fizic, deci trăiau în ascultare de Lege, Ștefan îi acuză că nu se supun la partea

mai importantă a Legii, cea care cere o inimă sensibilă la revelația lui Dumnezeu. Legea lui Moise îi descrie pe cei care nu ascultă de Dumnezeu și se umflă de mândrie ca având o inimă necircumcisă (Levitic 26:41), iar profetul Ieremia vorbește despre „urechile netăiate împrejur" ale celor care nu vor să se pocăiască (Ieremia 6:10) și despre iudei ca având „inimi netăiate împrejur" (Ieremia 4:4, 9:26).

Reflecție/Provocare: În mod cert, „împotrivirea" este o temă centrală în discursul lui Ștefan. Dincolo însă de auditoriul lui Ștefan, privește la tine însuți: Dacă nu i-ai răspuns încă lui Dumnezeu, tu cât mai vrei să te împotrivești chemării Lui?

7:54-60 Martiriul lui Ștefan

Reflecție/Provocare: Forțat să renunțe la convingerile sale, Ștefan a avut două alternative: (1) să aleagă viața fizică și să renunțe la convingerile sale, ceea ce pentru el însemna o moarte spirituală sau (2) să moară ca martir. De fapt, pentru Ștefan a existat o singură opțiune, deoarece lucrurile în care credea erau mai importante decât viața. Exemplul lui Ștefan ne provoacă la o cercetare serioasă: Care sunt adevărurile mai prețioase decât propria ta viață? Pentru ce ai fi gata să mori?

.....

.....

.....

.....

Meditație: Dragoste altruistă motivată de Evanghelie

Reacția la discursul lui Ștefan este una dură. Departe de a fi convinsă să se alăture mișcării creștine, mulțimea răspunde într-o manieră violentă. Pun mâna pe Ștefan, îl scot din cetate și îl omoară cu pietre. Această scenă are cel mai probabil loc la doi ani după moartea lui Isus, undeva în anii 31 sau 32 d.Hr. Ștefan devine astfel primul martir creștin. El moare ca rezultat al credinței lui că Isus din Nazaret este

mult aşteptatul Mesia, că a înviat din morţi şi şade la dreapta Tatălui. El moare pentru mărturia lui îndrăzneaţă în favoarea Domnului.

Evanghelia a pătruns viaţa lui Ştefan în aşa fel încât, atunci când este omorât pe nedrept de către o gloată mânioasă, cu ultima lui suflare el se roagă ca Dumnezeu să îi ierte (Fapte 7:60). Modelul său este Isus, care s-a rugat pentru iertarea prigonitorilor săi, chiar şi atunci când ei îl crucificau (Luca 6:27-28). Dragostea altruistă a lui Ştefan este motivată de Evanghelie. Cristos a murit pentru Ştefan pe vremea când Ştefan era încă păcătos, revărsând asupra lui har nemeritat. Ca răspuns la acest har, Ştefan arată la rândul său har persecutorilor săi. Harul lui Dumnezeu îi îndeamnă pe urmaşii Săi la milă.

Moartea lui Ştefan îl impresionează pe Saul care ulterior, după convertirea lui, va face referire la acest eveniment (Fapte 22:20). Persecutorul bisericii va deveni în curând cel mai cunoscut exponent al ei, alăturându-se lui Ştefan în experimentarea harului abundent a lui Dumnezeu şi răspunzând cu acelaşi har tuturor celor din jurul său.

Comentariu suplimentar:

CRISTOS ŞI VECHIUL TESTAMENT. Ca răspuns la acuzaţia din Fapte 6:13 că Isus şi urmaşii lui se opun legii mozaice şi au ca scop abolirea ei şi distrugerea templului, Ştefan repovesteşte istoria lui Israel şi îl prezintă pe Isus ca împlinirea relaţiei lui Dumnezeu cu Israel de-a lungul istoriei (la fel cum a susţinut şi Isus în Matei 5:17). În discursul lui Ştefan, planul de răscumpărare a lui Dumnezeu începe cu promisiunile Lui faţă de patriarhi în Geneza de a da o moştenire urmaşilor lui Avraam. De-a lungul istoriei lui Israel (sclavia din Egipt, exodul, cucerirea ţării promise şi construcţia templului sub domnia lui Solomon), Dumnezeu orchestrează evenimente care conduc spre venirea urmaşului promis, Cel Neprihănit, Isus.

Creştinismul nu este ceva nou ce se rupe de Vechiul Testament, iar Luca apără acest argument în mod continuu în cartea Faptelor. Întruparea lui Cristos, lucrarea, moartea şi învierea Lui sunt adevărata împlinire a promisiunilor lui Dumnezeu găsite în Vechiului Testament. Isus nu a subminat sau distrus revelaţia lui Dumnezeu încredinţată evreilor; El a fost întruparea ei şi a împlinit-o. Primii creştini insistă că Dumnezeu care L-a înviat pe Isus din morţi este

acelaşi Dumnezeu care a acţionat în mod puternic şi credincios de-a lungul Vechiului Testament – iar Evanghelia creştină depinde de această identificare. Angajamentul lui Dumnezeu faţă de Israel de-a lungul timpului şi spaţiului oferă credibilitate veştii bune din Fapte, astfel că oamenii nu sunt provocaţi să se alăture unei noi mode, ci li se oferă darul nemeritat de a fi incluşi în programul de mântuire a lui Dumnezeu care se întinde peste veacuri şi a fost realizat prin sângele lui Cristos (Romani 11:17-24; Efeseni 2:12-13).

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 5

ORIZONTURI MAI LARGI PENTRU BISERICĂ. SAMARIA, CONVERTIREA LUI SAUL

Fapte 8:1-9:31

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 8:1-9:31 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Ai pe cineva din anturajul tău care se opune cu îndârjire Evangheliei? Mai este speranță! Dacă Domnul l-a întors pe Saul din drumul său și l-a adus în familia Sa, El și numai El poate face același lucru și astăzi! Roagă-te, postește și crede! Doar Dumnezeu poate schimba fundamental și definitiv viețile celor mai împotrivitori oameni! Adu înaintea Domnului această persoană (persoane) și fie ca pe parcursul acestei lecții Domnul să te încurajeze să perseverezi în rugăciune înaintea Lui, chiar dacă totul pare imposibil acum!*

INTRODUCERE

Răspândirea Evangheliei până la marginile pământului, promisă prin mandatul din Fapte 1:8, începe aici! Despărțirea de iudaism și de Legea lui Moise, care au fost ghidul poporului Israel de câteva milenii, și recunoașterea lui Mesia ca Mântuitor, nu numai pentru iudei, dar și pentru neamuri, a provocat mișcări radicale. Cum?

Modul de lucru suveran al lui Dumnezeu prin care alege metodele Lui pentru a-și îndeplini lucrarea pe întreg pământul este direct și neașteptat. Ca oameni, ne gândim la comoditatea noastră și la confortul nostru și nicidecum la o jertfă (Ștefan), urmată mai apoi de prigoană în masă. Și totuși acesta a fost momentul! Provocarea însă rămâne aceeași, iar metoda rămâne și ea aceeași: ”Toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Cristos Isus vor fi prigoniți.” (2Tim.3:12).

Toate aceste lucruri descrise de Luca în aceste capitole ne demonstrează încă o dată faptul că Dumnezeu este Dumnezeul revelației progresive, Dumnezeu care a acționat de-a lungul întregii istorii. De asemenea, ne îndeamnă să ne asigurăm că ne mișcăm odată cu Dumnezeu, în revelația Sa deplină în Fiul Său, și că nu am rămas în iudaism sau ne-am întors la un amestec de creștinism și iudaism precreștin, nici nu am rămas blocați într-un tradiționalism meschin și neproductiv.

STRUCTURA PASAJULUI:

8:1-25	Filip, Petru și Ioan: Evanghelia în Samaria
8:26-40	Filip și Famenul Etiopian
8:1-3; 9:1-31	Saul: Convertirea și începutul lucrării sale

8:1-25 Filip, Petru și Ioan: Evanghelia în Samaria

Pentru a-și duce la îndeplinire misiunea de răspândire a Evangheliei, Dumnezeu se folosește de oameni care să-L asculte și să facă ceea ce El le cere. Credincioșii din tânăra Biserică Primară au avut parte de un val de prigoană pentru a fi scoși din ”cuibul călduț” al comodității și al confortului propriu. (Fapte 8:1) Misiunea de a ”face ucenici”, de a-i căuta pe alții și a-i aduce la mântuire propovăduindu-le vestea bună, este valabilă și astăzi. Nu este o lucrare simplă și nici simplistă. Ea cere sacrificiu, timp și dedicare.

Întrebarea 1: Ce ar trebui să facă Domnul cu tine, ce metodă ar trebui să aplice în viața ta, pentru ca să ieși din confort și comoditate și să începi să faci ucenici, răspândind Vestea Bună? Scrie cel puțin două lucruri concrete.

.....

.....

.....

.....

Filip în Samaria – un nou orizont de lucrare.

În vremea Domnului Isus, Samaria era un ținut rău famat. Explicația pentru acest fapt o găsim în Cap. 18 din cartea 2 Împărați. În anul 722 î.Hr., Împărăția de Nord, Israel, este cucerită de către Imperiul Asirian și cea mai mare parte a populației este dusă în robie în alte părți ale Imperiului. Asirienii au adus în locul israeliților alte popoare, colonizând provincia și mixând astfel evreii rămași cu populațiile păgâne deportate acolo. Acest sincretism a condus la pierderea identității evreiești chiar și din partea evreilor rămași în țară, astfel că aceștia nu vor mai fi priviți niciodată ca făcând parte din Israel, chiar dacă ei pretindeau acest lucru.

Deși trecuse o perioadă de timp considerabilă, conflictul nu s-a estompat și vedem că discriminarea persistă (vezi discursul Domnului Isus cu femeia samariteancă). Ura dintre samariteni și iudei pornită de la elemente de mândrie națională, dar și de la elemente religioase din sfera închinării, continua să se manifeste. Șicanele veneau și dintr-o parte și din alta. Un episod emblematic este cel din Luca 9:51-54 când Domnul Isus cu ucenicii care se îndreptau spre Ierusalim au cerut un loc de găzduire într-un sat de-al samaritenilor. Refuzul acestora a provocat în inima ucenicilor o reacție dramatică și neașteptată, dar care arăta, fără îndoială, fața reală a relațiilor dintre iudei și samariteni: ”Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut Ilie?” Cu toate acestea, aici, într-o asemenea realitate cuprinsă de ură fățișă, Filip vine să răspândească Evanghelia Împărăției, iar rezultatele sunt uimitoare.

Întrebarea 2: Citiți paragraful din Fapte 8:6-8 și descrieți rezultatele concrete ale răspândirii Evangheliei în cetatea Samariei.

.....

.....

.....

.....

Simon – Demascarea unui farsor-jongleor. Fapte 8:9-13, 18-24.

Evanghelia nu se întoarce fără rod. Este un principiu biblic valabil atât în biserica primară, cât și în biserica zilelor noastre. Și cu toate acestea, versetele 9-13 și 18-24 ne descriu ”strecurarea” în rândurile creștinilor a unor ”lupi îmbrăcați în piei de oaie”, a unor oameni care n-au nimic de a face cu Dumnezeu și puterea Sa. Nu-i poți demasca de la început, dar vine o vreme când își dau arama pe față! În acest caz, Simon a crezut că banii rezolvă totul, inclusiv lucrurile din zona spirituală.

Cu Dumnezeu și cu puterea Sa nu se poate însă jongla! Constatarea pe care o fac apostolii este următoarea: ”inima ta (Simon) nu este curată înaintea lui Dumnezeu” (v.21), iar mai apoi apostolii îi dau și soluția: ”Pocăiește-te...” (și aici se folosește verbul metanoeo – schimbarea minții) (v. 22). Simon căuta folosul său (banii). încercând să manipuleze oamenii. Descoperirea gândurilor inimii lui Simon din acea vreme a fost o dovadă a puterii lui Dumnezeu manifestată printre credincioși.

Întrebarea 3: Cum a fost caracterizată atitudinea lui Simon față de primirea Duhului Sfânt? Căutați toate descrierile acestei atitudini din versetele 20,21,22 și 23. Cum sunt descoperiți ”creștinii falși” în zilele noastre? Dați exemple.

.....

.....

.....

.....

Dovada lucrării Duhului printre samariteni. Cap. 8:14-17

Un paragraf dificil pare să fie cel din cap. 8, versetele 14-17 și 25. Confirmarea lucrării lui Filip și a răspândirii Evangheliei printre neamuri este și botezul Duhului Sfânt pe care l-au primit samaritenii care fuseseră botezați doar în numele lui Isus. A fost nevoie ca apostolii care erau în Ierusalim și care rămăseseră acolo chiar dacă a venit valul de prigoană (vezi v.1), să-i trimită pe Petru și pe Ioan în Samaria ca să se roage pentru samariteni să primească Duhul Sfânt. Gândiți-vă la atitudinea lui Ioan în

momentul când a cerut ”foc din cer” peste satul samaritenilor și atitudinea lui Ioan de acum, când cere prin rugăciune, Duhul Sfânt peste ei!

În mod normal, în viața unui credincios, Duhul Sfânt botează, locuiește și sigilează (pecetluiește) în momentul credinței. Întârzierea de aici, până la venirea lui Petru și Ioan are câteva scopuri:

- confirmarea lucrării lui Filip printre samariteni - validată prin pogorârea Duhului Sfânt peste ei
- confirmarea acestei noi lucrări pentru apostolii din Ierusalim
- prevenirea unei schisme; Relațiile dintre iudei și samariteni nu erau deloc cordiale; venirea Duhului Sfânt peste ei, în mod vizibil, prin punerea mâinilor apostolilor, a însemnat primirea și acceptarea lor în cadrul noii biserici care începea să se formeze.

Întrebarea 4: Cum recunoști trăsăturile fundamentale ale unui credincios care a fost **botezat, sigilat** (pecetluit) și în care **locuiește Duhul Sfânt**?

.....

.....

.....

.....

8:26-40 Filip și famenul Etiopian - Evanghelia răspândită dincolo de Iudeea și Samaria

Este interesant sa-l vedem pe famenul etiopian că a fost la Ierusalim să se închine (8:27), mai ales pentru faptul că Legea interzicea famenilor să intre în adunarea Domnului (Deut 23:1). Evanghelia a ajuns în acest fel și la acest om din Africa, care nu era nici evreu, nici samaritean și nici prozelit! Legat de locul său de baștină, trebuie precizat că Etiopia nu se referă la țara cunoscută sub acest nume din zilele noastre, ci la o regiune cuprinsă între Assuan din sudul Egiptului de astăzi, până la Kartoum în Sudan, iar Candace era un titlu dat reginei-mamă, așa cum Faraon este un titlu folosit de regele egiptean.

Consecințele imediate ale misiunii lui Filip sunt convertirea famenului și primirea botezului în apă. Remarca ”ce mă împiedică să fiu botezat?” era o pecete a deciziei personale de a te încrede în Cristos, iar din expresia “famenul își vedea de drum plin de bucurie” vedem o consecință a mântuirii.

Întrebarea 5: Care sunt condițiile pentru ca un om să poată fi mântuit? Crezi că Filip a procedat corect botezându-l pe famen după o simplă expunere a Cuvântului din profetul Isaia? Argumentează.

.....

.....

.....

.....

Meditație: Ca să ajungă aici, să fie misionari, ucenicii au trebuit mai întâi să rezolve propria lor problemă ostilă pe care o aveau în inimă față de samariteni și față de nemuri ceea ce însemna să iasă din zona lor de confort. Ce facem noi astăzi pentru a ne intersecta cu căutătorii de Dumnezeu ce nu fac parte din zona noastră de confort? Ce faci tu, grupul tău, biserica din care faci parte, pentru sufletele pierdute din orașul tău? Cu siguranță vei descoperi că, în biserica din care faci parte, Dumnezeu a așezat pe inima unora astfel de situații străine de zonele de confort ale multora din noi: lucrarea din închisori, lucrarea cu copiii străzii, lucrarea cu cei handicapați, cu cei bătrâni și marginalizați de societate, cu cei țintuiți pe un pat de spital din pricina unor boli incurabile. O provocare pe care o pune Dumnezeu înaintea ta este să începi să te rogi pentru astfel de oameni. Rugăciunea are menirea să ne înduplece inima la implicare.

8:1-3; 9:1-31 Saul: Convertirea și începutul lucrării sale

Prigonirea creștinilor care urmau ”Calea credinței” era în plină ascensiune. Saul se angajează să stârpească orice nesupunere față de Lege. Dacă ceea ce propovăduise Ștefan înainte de moartea sa era adevărat, atunci Legea era în pericol. Dar Dumnezeu are un plan extraordinar și, în drum spre Damasc, El intervine dramatic în viața lui Saul. Saul experimentează întâlnirea cu Domnul Isus, cel pe care-L prigonea. Nu era un vis, nu era o vedenie de noapte, ci o întâlnire cu Cristos Domnul. Ba mai mult, au fost și martori oculari care au putut vedea tot ceea ce se petrecea acolo (v.7).

Întrebarea 6: Care sunt cele două întrebări pe care le pune Saul la întâlnirea lui directă cu Domnul Isus? De ce credeți că pune aceste întrebări? Care sunt instrucțiunile pe care le primește?

.....

.....

.....

.....

Domnul nu-l pregătește doar pe Saul, ci este nevoie și de pregătirea omului cu care urmează să se întâlnească, Anania. Domnul are pentru Saul un mesaj special pe care i-l descoperă lui Anania(v.15): ducerea numelui lui Dumnezeu în fața neamurilor, împăraților și a fiilor lui Israel; suferințele care urmau să vină pentru numele Domnului.

APLICAȚII PERSONALE:

1. Continuă să mijlocești înaintea Domnului pentru cunoscuții tăi care acum sunt prigonitori.

Scrie aici câteva nume: .....
.....

2. Ieși din zona de confort și comoditate înainte ca Domnul să folosească prigoana sau o altă metodă ca să te scoată din această zonă. Implică-te în misiunea la care Domnul te cheamă.

Provocare: Părtășia frățească a fost unul dintre stâlpii Bisericii Primare. Saul a căutat să se lipească de biserică. Cât de dragă ți-e întâlnirea cu Domnul și cu frații tăi? Dacă Pavel a avut nevoie de biserică, atunci ai nevoie de ea și tu și eu. Nu există creștinism autentic în afara Trupului lui Cristos. Pavel avea părtășie cu sfinții, lucra împreună cu ei, suferea și se bucura alături de ei, se lăsa călăuzit de Domnul prin ei. Nu poți fi izolat. Implicarea și nu izolarea este soluția! Implică-te! Cu orice risc!

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 6

LUCRAREA LUI PETRU ȘI CONVERTIREA NEAMURILOR

Fapte 9:31 - 12:25

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 9:31-12:25 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Ai fost încurajat atunci când frații din comunitate te-au vizitat, te-au cercetat și ți-au fost alături în momente dificile? Ce ar fi dacă ai face și tu același lucru? Versetul 32 din capitolul 9 ne spune că "Petru cerceta pe toți sfinții" Cercetează-ți frații și folosește cuvinte de încurajare pentru fiecare dintre ei. Iată o slujire la care este chemat fiecare dintre noi.*

INTRODUCERE

Prigonirile, greutățile și luptele se mai domoliseră şi astfel versetul 31 din cap. 9 descrie o situație a stării de bine în care se aflau bisericile: "Biserica se bucura de pace în toată Iudeea, Galilea și Samaria, se întărea sufletește și umbla în frica Domnului; și cu ajutorul Duhului Sfânt se înmulțea". Mandatul dat de Domnul Isus se referea la faptul că ei urmează să fie martorii Lui până la marginile pământului. făcând ucenici din toate neamurile. Cu toate acestea, la acest moment, erau puține lucruri realizate în acest domeniu. Pasul gigantic era gata să se împlinească. Petru, implicat și în mișcarea trezirii samaritenilor, are un mandat special acordat de Dumnezeu, acela de a duce Evanghelia neamurilor.

Convertirea miraculoasă a unui sutaș roman, Corneliu, trece de granițele înguste ale iudaismului și aduce vestea bună a mântuirii tot mai mult în zona neamurilor. Probabil că Petru nu ar fi pus niciodată piciorul în casa lui Corneliu și a prietenilor veniți în casa sa, deoarece, după tot ce cunoştea el din Vechiul Testament, acest lucru era în contradicție cu legea sfințeniei pe care o cunoştea. Și totuși, ascultând de Domnul, dar mai ales convins de El, Petru acceptă să fie un mesager al mântuirii, lăsându-se

transformat el însuşi de către harul lui Cristos, ca mai apoi să răspândească acest har transformator şi neamurilor.

STRUCTURA PASAJULUI:

9:31- 43	Minuni: Enea şi Tabita
10: 1-11:18	Corneliu şi Petru: Mântuirea este şi pentru Neamuri
11:19- 30	Barnaba şi Saul la Antiohia: cei dintâi creştini
12:1-25	Izbăvirea miraculoasă prin puterea rugăciunii

9:31-43 Minuni: Enea şi Tabita

Petru este încă în atelierul de lucru al lui Dumnezeu pentru a fi pregătit pentru lucrarea de răspândire şi propovăduire a unei Evanghelii universale. În acest context biblic, el este menţionat ultima oară în cap. 8:25 când se întorcea la Ierusalim din câmpul de misiune, împreună cu Ioan, şi continua să predice în multe sate de-ale samaritenilor. Lucrarea lui Petru se întindea în toată Iudeea şi de data aceasta ajunge la Lida şi Sarona, iar mai apoi la Iope.

Un om numit Enea, olog de opt ani, este vindecat miraculos de către Petru, iar acest eveniment nemaipomenit la care au fost martori oamenii din această zonă, îi determină să se întoarcă la Domnul. Este a doua vindecare pe care o face Petru după cea a ologului din naştere, relatată în cap. 3. Expresia ”s-au întors la Domnul” este folosită de Luca pentru a descrie mântuirea oamenilor şi este menţionată de trei ori în Faptele apostolilor: 9:15,11:21 şi 15:19. Astfel, Evanghelia începea să atragă un spectru mai larg de oameni, deoarece în această regiune locuiau multe neamuri.

În timp ce Petru se afla în Lida, în cetatea Iope, o ucenică numită Tabita s-a îmbolnăvit şi a murit. Lucrarea rămasă în urma ei fusese una de ajutorare, fapte bune şi milostenii. Doi oameni sunt trimişi să-l cheme pe Petru să vină la Iope. Din nou se produce o minune şi Tabita este înviată. Nimeni nu mai fusese înviat din morţi în Biserica Primară, dar credinţa lor era aşa de mare, încât l-au chemat pe Petru şi s-au aşteptat ca Domnul să-l folosească pentru a o învia pe Tabita.

Minunile sunt prezente peste tot în perioada de început a Bisericii Primare. Dacă privim cu atenţie în Scriptură, observăm că sunt trei perioade majore în care minunile s-au produs într-un mod frecvent şi plenar. Aceste

perioade se referă la eliberarea evreilor din Egipt, culminând cu trecerea Mării Roșii, mai apoi în vremea proorocilor Ilie și Elisei, și aici în Fapte, în perioada de naștere a bisericii.

Corneliu și Petru – Mântuirea este și pentru Neamuri 10:1-11:18

Pasajul arată pregătirea pe care i-a făcut-o Dumnezeu lui Petru în vederea întâlnirii cu Corneliu. Luca relatează de trei ori acest eveniment în Faptele Apostolilor: aici în capitolul 10, îl va relua în cap.11 și mai apoi va reveni asupra lui în cap.15:6-9.

Întrebarea 1: Enumeră câteva lucruri pentru care crezi că acest eveniment are o importanță majoră în mântuirea și răspândirea Evangheliei către neamuri.

.....

.....

.....

.....

O structură simplă a episodului din capitolul 10 legat de Corneliu ar putea fi următoarea:

1. Vedenia lui Corneliu (10:1-8)
2. Vedenia lui Petru (10:9-16)
3. Vizita mesagerilor (10:17-23a)
4. Vizita neevreilor (10:23b-43)
5. Validarea mesajului prin Duhul Sfânt (10:44-48)

Schimbarea paradigmei propovăduirii Evangheliei și aducerea mântuirii neamurilor de către ucenicii iudei (trecerea de la sistemul de jertfe la mântuirea prin credință)era cu siguranță un proces revoluționar,

radical. Deși știau că mandatul însemna să fie martori până la marginile pământului, Dumnezeu a trebuit să-l pregătească în mod special atât pe apostolul Petru, dar și pe Corneliu, sutașul dintre neamuri, precum și biserica din Ierusalim.

Petru a trebuit să aibă parte de o minune pentru a înțelege că nu este corect să numești necurate făpturile create de Domnul pentru care Cristos și-a dat viața – în acest caz neamurile. Dumnezeu trebuia să schimbe mentalitatea lui despre lege și despre sfințenie, despre obiceiuri și tradiții pe care Petru le ținea cu strictețe. Pe de altă parte, Corneliu are și el nevoie de o minune ca să poată accepta mântuirea venită prin credința în Fiul lui Dumnezeu: "...oricine crede în El, capătă, prin Numele Lui, iertarea păcatelor." (cap.10:43b).

În final, Dumnezeu a trebuit să schimbe atitudinea și mentalitatea întregii biserici cu privire la mântuirea dată neamurilor. A intra într-o casă a unui om dintre neamuri, netăiat împrejur, și chiar să mănânci la masa lui, însemna să te spurci, să te faci necurat. E greu să te debarasezi de o mentalitate pe care o ai din copilărie, pe care ai respectat-o și care acum trebuie schimbată. În final, Biserica a trebuit să recunoască următorul adevăr: "Dumnezeu a dat deci și Neamurilor pocăința, ca să aibe viața" (cap. 11:18b).

Întrebarea 2: Ce a învățat concret Petru din acest eveniment, în conformitate cu cap.10:27b? Dar în conformitate cu cap.11 v.17?

.....

.....

.....

.....

Meditație: Dacă Isus ar veni acum pe pământ ca să vestească Evanghelia, unde S-ar duce? În marile catedrale? În mega-bisericile evanghelice? E greu de spus… Dar, din câte Îl putem cunoaște de pe paginile Evangheliei, nu ar prea da pe acolo… Mai degrabă, L-ai

găsi stând pe un scaun înalt, de vorbă cu barmanul… Sau pe o bancă, într-un parc, de vorbă cu doi rockeri. Poate Îl vei întâlni însetat, la un colț de stradă, cerând un pahar cu apă de la o prostituată, oferind în schimb apa vieții… Sau poate Îl vei găsi și lângă patul unui bolnav sau vizitând un deținut… Isus ar merge în astfel de locuri în care, de multe ori, noi, care ne numim creștini, nu ne-am prea duce. Petru și-a dat seama că Isus S-ar duce și în casa sutașului Corneliu, cel netăiat împrejur. Dar noi? Cum ne raportăm la oamenii din lumea ne-evanghelică sau la cei pe care societatea nu-i bagă în seamă?

<u>11:19 – 30 Barnaba și Saul la Antiohia: cei dintâi creștini</u>

În acest pasaj, Luca ne relatează un alt moment crucial al vieții bisericii: pentru prima dată Cuvântul era propovăduit și neamurilor din Fenicia, Cipru și Antiohia. Narațiunea revine la moartea lui Ștefan și la prigoana ce a urmat, deoarece acest eveniment a provocat împrăștierea creștinilor din Ierusalim spre aceste zone ale neamurilor. Astfel, Antiohia devine baza de operațiuni pentru călătoriile misionare a lui Pavel.

Așa cum Petru și Ioan au fost trimiși din Ierusalim să vadă și să confirme lucrarea Duhului Sfânt în rândul samaritenilor, aici în Antiohia este delegat un alt ucenic, Barnaba. Fiindcă Lucrarea Domnului continuă să crească în Antiohia, Barnaba are nevoie de un ajutor, astfel că se deplasează la Tars, îl ia pe Pavel și un an de zile participă la închinarea bisericii de aici (v.26).

Tot acum și aici, pentru prima dată li se dau ucenicilor numele de ”creștini”. De ce acest nume? Această categorie de oameni care au venit la Domnul prin credință și peste care s-a revărsat Duhul Sfânt, nu erau nici samariteni, nici prozeliți și nici etiopieni, așa cum se întâmplase până acum, așa că li s-a dat numele de creștini – urmași ai lui Cristos.

Întrebarea 3: Astăzi ni se spune pocăiți. Ce presupune acest lucru? Cum ne achităm de ”greutatea” acestui nume? Tu ești ”pocăit” sau ”păcălit”?

.....

.....

.....

.....

<u>Izbăvirea miraculoasă prin puterea rugăciunii 12:1-25</u>

Dumnezeul nostru este un Dumnezeu al izbăvirilor! A fost în trecut, este în prezent și va fi în viitor. Din nou Biserica Primară trece prin momente grele de persecuții. Creștinii au trebuit să plătească cu prețul vieții pentru credința lor. După ce autoritățile puneau mâna pe creștini, aceștia erau chinuiți, iar lui Iacov, fratele lui Ioan, îi este tăiat capul.

Meditație: Te-ai gândit la cererea fiilor lui Zebedei și a mamei lor, cerere care a provocat mânia celorlalți ucenici (vezi Matei 20:20-28). Nu și-au dorit nici mai mult nici mai puțin decât ca unul să fie la dreapta iar altul la stânga Domnului Isus. Finalul? Iacov este ucis cu sabia. Da, de multe ori nu știm ce cerem. Finalul vieții fiecăruia dintre noi este în mâna Domnului.

Aplicație personală: La noi acum este libertate. Ne-am prea obișnuit cu acest adevăr. Rămâi loial lui Dumnezeu chiar dacă treci prin suferință, prigoane sau trebuie să plătești credința cu prețul vieții? Cercetează-te, fă-ți o introspecție personală și răspunde personal Domnului la această întrebare

.....

.....

.....

.....

În acel context, Petru este și el arestat. Lucrul acesta plăcea noroadelor și Petru urma să fie judecat după Paște. Avea o pază specială: patru cete de câte patru ostași, în total 16 oameni care să păzească un singur om! Mai era legat și cu două lanțuri! De ce? Să nu scape! Asta au făcut Împăratul Irod

și autoritățile. Ce face biserica? ”Biserica nu înceta să înalțe rugăciuni pentru el” (v.5). Mai mult, se adună în case, în casa Mariei, mama lui Ioan Marcu și se rugau chiar și noaptea.

Întrebarea 4: Afirmăm mereu că noi credem cu tărie în puterea rugăciunii. Analizează-ți propria viață de rugăciune. Ce poți să mărturisești în fața Domnului și a grupului? Continuă cercetarea: cum este viața de rugăciune a familiei tale, a grupului tău și a bisericii tale! Ce poți face concret să aduci îmbunătățiri? Scrie mai jos cel puțin două lucruri practice.

.....

.....

.....

.....

Dumnezeu este gata să pună în mișcare toate mijloacele pentru a salva din încercări. În timp ce Petru dormea legat în lanțuri, Domnul îl trimite pe îngerul Său să-l trezească, să-l treacă printre gardieni, să-i deschidă poarta închisorii pentru a putea merge la casa în care erau adunați frații ce se rugau pentru el. Nici lor nu le venea să creadă că Petru este liber și îl mai țin la poartă până hotărăsc dacă este el sau dacă este ”îngerul lui”.

Întrebarea 5: Ai avut în viața ta o experiență cu Domnul în care, în urma rugăciunilor cu frații și surorile, Domnul a adus izbăvire și rezolvare? Fii gata să împărtășești cu grupul experiența rugăciunii ascultate!

.....

.....

.....

.....

ÎNCHEIERE

De la versetul 20, Luca ne relatează despre moartea lui Irod ca rezultat al mândriei proprii. Când oamenii au asemănat glasul lui Irod cu un glas de Dumnezeu, un înger al Domnului aduce judecata finală și Irod este lovit, cade la pământ și moare ”mâncat de viermi”. Un om obișnuit ar putea cataloga acest eveniment drept o ”ironie a sorții”. Noi, care credem în puterea suverană a lui Dumnezeu, credem cu totul altceva: Dumnezeu are în control absolut totul și nu-I scapă nici un detaliu. Petru, cel care era sortit morții de către Irod și autorități nu moare, ci este izbăvit miraculos de către Dumnezeul cel veșnic. Irod, împăratul pământesc, moare, chiar dacă a avut slavă și glorie (pământească). Acestea sunt atribute ale lui Dumnezeu. Dar dincolo de toate acestea, ”Cuvântul lui Dumnezeu se răspândea tot mai mult și numărul ucenicilor se mărea”.

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 7

PRIMA CĂLĂTORIE MISIONARĂ. BARNABA ŞI PAVEL

Fapte 13:1-14:28

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 13:1-14:28 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Ieșirea din confort și plecarea în misiune este o decizie importantă a vieții. "Marea trimitere" schimbă radical dinamica vieții personale! Ai avut în viață momente când ai simțit chemarea lui Dumnezeu de a fi misionar, în slujba Lui? Chiar dacă nu mergi "peste mări și țări", Dumnezeu te cheamă să fii martor și misionar acolo unde te afli acum, în "Ierusalimul tău". Nici un ucenic nu este scutit de acest mandat al misiunii.*

STRUCTURA PASAJULUI:

13:1-3 Alegerea și trimiterea lui Barnaba și Pavel

13:4-12 Misiunea în Cipru

13:13-52 Misiunea în Perga și Antiohia Pisidiei

14:1-28 Misiunea în Iconia, Listra, Derbe; Întoarcerea la Antiohia

13:1-3 Alegerea și trimiterea lui Barnaba și Pavel

Începând cu capitolul 13 din cartea Faptelor, o altă biserică decât cea din Ierusalim devine centrul unei inițiative divine majore. Atenția lui Luca se mută astfel înspre Antiohia, una din primele biserici plantate între neamuri și care va deveni la rândul ei un punct de plecare pentru alți misionari.

Întrebarea 1: Citește pasajul din Fapte 13:1-3 și menționează care erau categoriile de lucrători ai bisericii din Antiohia menționați aici și cu ce se ocupau?

.....

.....

.....

.....

Biserica din Antiohia era o biserică cosmopolită. Cel mai evident lucru este diversitatea etnică a echipei de conducere formată din profeți și învățători. Barnaba era din Cipru. Simeon numit și Niger era originar din Africa (Niger în limba latină înseamnă negru), iar Luciu din Cirena provenea cu siguranță din Africa de Nord. Un personaj aparte era Manaen, care este descris de către evanghelistul Luca ca unul care a crescut alături de cârmuitorul Irod, conducătorul Galileii pe vremea când s-a născut Domnul Isus. Ultimul este menționat Saul, ceea ce ar putea sugera că el este ultimul care s-a întors la Domnul dintre ei.

Aici, în cadrul acestei biserici cosmopolite, găsim prima mostră de ”misiune în străinătate”, planificată și realizată de o anumită biserică și nu de persoane individuale, o misiune declanșată de o decizie deliberată a Bisericii, inspirată mai degrabă de Duhul, decât de ceva întâmplător, nefiind un rezultat al persecuției. Luca descrie astfel modul în care au fost aleși misionarii la o întâlnire a bisericii, prin călăuzirea Duhului.

Întrebarea 2: Recitește versetele 2 și 3 și enumeră contextul alegerii și trimiterii lui Barnaba și Saul. Ce poți spune despre inițiatorii acestei alegeri?

.....

.....

.....

.....

Punerea mâinilor reprezenta faptul că biserica se identifica cu lucrarea lor şi recunoştea călăuzirea Duhului Sfânt în lucrarea pe care o făceau, ceea ce s-a confirmat şi la finalul acestei lucrări. Postul este menţionat de două ori aici, atât în slujirea bisericii, înainte ca cei doi să fie puşi deoparte, cât şi mai târziu, însoţit de punerea mâinilor peste ei pentru lucrarea de misiune la care Domnul îi chemase.

Trimişi aşadar de Duhul Sfânt (v. 4), Barnaba şi Saul se duc la cel mai apropiat port, Seleucia, iar de acolo navighează spre Cipru, locul de baştină al lui Barnaba (Fapte 4:36) şi se opresc la Salamina, cea mai mare cetate din jumătatea estică a Ciprului. Două remarci se pot face aici: prima este că Ioan, cunoscut şi cu numele de Marcu, sau Ioan-Marcu, verişorul lui Barnaba, devine slujitorul celor doi în această călătorie. A doua remarcă se referă la faptul că îşi încep misiunea în ”sinagogile iudeilor”.

Întrebarea 3: De ce credeţi că Barnaba şi Pavel îşi încep misiunea în sinagogile iudeilor? (Fapte 14:36).

.....

.....

.....

.....

Prima Călătorie Misionară – Barnaba și Pavel

13:4-12 Misiunea în Cipru

În Cipru mai existase o misiune. Deşi nu ştim în care localitate anume, Fapte 11:19 ne confirmă acest lucru, iar unii dintre membrii bisericii din Antiohia aveau legături de familie cu locuitorii de pe insulă, inclusiv Barnaba care era originar de aici. Nu ştim cât timp au stat cei trei misionari în Cipru; din întreaga misiune, Luca alege să ne relateze întrevederea lui Barnaba şi Pavel cu dregătorul roman care era interesat de mesajul Cuvântului şi confruntarea cu un vrăjitor (evreu!), prooroc mincinos, care făcea parte din suita dregătorului Sergius Paulus şi se opunea propovăduirii Evangheliei.

Elima se temea că îşi pierde poziţia privilegiată pe care o avea. Pavel îl confruntă şi rosteşte asupra vrăjitorului judecata lui Dumnezeu. Este vorba despre o confruntare directă dintre un slujitor al lui Dumnezeu, Pavel ”plin de Duhul Sfânt” şi Elima ”fiul dracului, vrăjmaş al oricărei neprihăniri” (expresie dură, dar cât se poate de adevărată!). În urma confruntării, vrăjitorul Elima devine pentru o vreme orb. Văzând această minune, interesul pe care dregătorul roman l-a avut până acum pentru Evanghelie s-a transformat într-o credinţă sinceră în Cristos. Luca menţionează că ,”a crezut şi a rămas uimit de învăţătura Domnului.” (v.12b).

Întrebarea 4: În conformitate cu Efeseni 6:13-18, lupta spirituală este o realitate şi ea se dă la diferite nivele. Ai fost angajat recent sau în trecut într-o luptă spirituală? Împărtăşeşte experienţa cu grupul tău. Care au fost armele pe care le-ai folosit?

.....

.....

.....

.....

Meditație: Acest eveniment este cel de-al doilea din cele patru relatate în cartea Faptele Apostolilor în care un conflict cu puterile demonice s-a terminat cu o victorie (vezi și Fapte 8:9-23, 16:16-18, 19:13-17). Ceea ce învățăm de aici este că biruința este întotdeauna asigurată de Domnul. Unii se bizuiesc pe carele lor, alții pe caii lor, alții pe pozițiile pe care le ocupă, alții pe bunăstarea financiară... Alătură-te familiei lui Dumnezeu și vei face astfel parte din echipa câștigătoare!

Legat de misiunea din Cipru, observăm că, începând cu versetul 9, numele de Saul este înlocuit cu numele roman Pavel (Paul), numele său evreiesc mai fiind întâlnit doar în situațiile în care este vorba despre mărturia lui personală. De asemenea, Pavel și-a asumat conducerea echipei, probabil și datorită faptului că el cunoștea mai bine gândirea neamurilor și el este cel care l-a înfruntat direct pe Elima. De aici înainte, Pavel este conducătorul echipei și numele lui îl precede pe cel al lui Barnaba (excepție fiind doar Fapte 14:14 și 15:12,25).

<u>13:13-52 Misiunea în Perga și Antiohia Pisidiei</u>

După plecarea din Cipru, Pavel și Barnaba ajung în Pamfilia unde sunt părăsiți de Marcu, iar mai apoi în Antiohia Pisidiei. Și de această dată, în ziua de Sabat, se duc la sinagogă și sunt invitați să vorbească din Cuvânt. Un merit aparte l-a avut aici Barnaba, lăsându-l pe Pavel la conducerea echipei. Nu s-a simțit frustrat că " a trebuit să lase frâiele" și să le dea altuia. Aduceți-vă aminte că tot Barnaba, pe vremea când Pavel era respins de frați, când nimeni nu credea în el că este ucenic, l-a luat pe Pavel cu el, l-a prezentat la apostoli și se ducea și venea împreună cu ei la Ierusalim (Fapte 9:26-28). Pe drept cuvânt, Barnaba era în mod practic "fiul mângâierii".

Meditație/Reflecție: Privește în dreptul tău și întreabă-te dacă și tu ești la fel ca Barnaba: ajuți oamenii în înaintarea lor, sau te amărăști și ești o frână pentru ucenicii tăi, de frică să nu-ți ia locul, sau pentru că sunt mai buni ca tine?

Întrebarea 5: Citește pasajul din 13: 16-41 și încearcă să identifici care sunt ideile principale ale mesajului lui Pavel:

Fapte 13:16-23 .....

Fapte 13:24-37 .....

Fapte 13:38-41 .....

Impactul Cuvântului a fost uimitor, astfel că Pavel și Barnaba au fost rugați să vorbească și în Sabatul următor. Mai mult, o parte din mulțime s-au ținut de Pavel și Barnaba și ascultau ce le propovăduiau ei. În Sabatul următor, sinagoga a fost plină de ascultători, inclusiv dintre neamuri, astfel că în cele din urmă, Cuvântul Domnului s-a răspândit în toată regiunea (v.49).

Când Cuvântul are succes, vine însă și împotrivirea. Iudeii au stârnit femeile cucernice împotriva lui Pavel și Barnaba, astfel că cei doi au fost siliți să părăsească acel ținut. Următorul oraș vizitat a fost Iconia.

<u>14:1-28 Misiunea în Iconia, Listra, Derbe; Întoarcerea la Antiohia</u>

În Iconia, predicarea are loc ca și până aici în sinagogă. O mare parte dintre Iudei și Greci au crezut și l-au primit prin credință pe Isus ca Mântuitor. Cuvântul are rod, iar echipa rămâne o perioadă lungă în Iconia pentru consolidarea Cuvântului. Finalul lucrării în Iconia este presărat cu prigoniri, astfel că Pavel și Barnaba sunt batjocoriți și bătuți cu pietre de către o parte din Iudei, neamuri și chiar de către fruntașii mai marilor lor, așa că ucenicii se duc în Listra și Derbe.

Dumnezeu întărește din nou propovăduirea Cuvântului cu miracole astfel că Listra, un olog din naștere care nu umblase niciodată, este vindecat prin mâinile apostolilor. Impactul asupra cetății este așa de mare că locuitorii îi consideră pe apostoli zei și, mai mult decât atât, vor să le aducă jertfe. Finalul este surprinzător prin apariția unor Iudei din Antiohia și Iconia care au ațâțat noroadele împotriva lui Pavel și Barnaba. Pavel, despre care au crezut că este mort, a fost târât afară din cetate. De aici ajung la Derbe, unde în urma predicării Cuvântului și a credinței în Isus, numărul ucenicilor crește considerabil.

În cele din urmă, misionarii se reîntorc în Listra , Iconia și Antiohia Pisidiei, încurajând ucenicii de aici și îndemnându-i să rămână în credință, deoarece în Împărăția lui Dumnezeu se ajunge prin multe greutăți. Acum are loc și rânduirea prezbiterilor în fiecare biserică. S-au rugat și au postit împreună cu ei și i-au încredințat în mâna Domnului, iar mai apoi se întorc în Antiohia de unde plecaseră în misiune.

Întrebarea 6: Care a fost mesajul central al cuvântărilor lui Pavel și al echipei sale? Care era raportul pe care l-au adus bisericii din Antiohia (biserica care i-a trimis în misiune) la finalul primei călătorii misionare?

.....

.....

.....

.....

Provocare: Misiunea este pe inima lui Dumnezeu. Nu numai atunci în perioada Bisericii Primare, ci și acum în zilele noastre. Este și pe inima ta? Mergi în misiune? Care au fost ultimele tale ieșiri în misiune? Ești gata să suferi, să înfrunți prigoane, încercări și greutăți pentru Numele Lui? Ce le spui tu oamenilor? Care este mesajul tău?

Pe drumul misiunii nu suntem singuri. Dumnezeu ne-a promis din puterea Sa și din ajutorul Său. Mergi înainte! Domnul are trebuință și de tine în lucrare.

Esența Evangheliei, a Veștii Bune, este moartea și învierea Domnului Isus care a venit ca toți oamenii să aibă viață veșnică prin credința în El: oameni de orice neam, de orice semințe, de orice limbă. Ei sunt în fiecare zi lângă tine.

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 8

CONCILIUL DE LA IERUSALIM ŞI ÎNCEPUTUL CELEI DE A DOUA CĂLĂTORII MISIONARE A LUI PAVEL

Fapte 15:1-16:5

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 15:1-16:5 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Ai avut recent un conflict cu cineva (în viața personală sau în Biserică)? Adu-l înaintea lui Dumnezeu, cere-i să-ți dea discernământ ca să-l poți rezolva și lasă ca pacea Lui să se reverse peste tine pe măsură ce îți vorbește prin Cuvântul Său*

INTRODUCERE

După ce Pavel și Barnaba și-au încheiat prima călătorie misionară, Evanghelia a început să prindă rădăcini printre neamuri. În acest context, au apărut voci din cadrul creștinilor iudei care susțineau că neamurile care s-au întors la Cristos trebuie să fie circumcise și trebuie să păzească Legea lui Moise pentru a fi mântuiți. În Fapte 15, Biserica convoacă o adunare majoră, cunoscută sub numele de *Conciliul de la Ierusalim*, pentru a discuta condițiile în care neamurile pot fi primite în Biserică, respectiv pentru a decide dacă credincioșii care nu provin din poporul evreu trebuie să se supună tuturor cerințelor Legii lui Moise și în special ritului circumciziei, pentru a putea fi acceptați ca și frați și surori în Cristos.

STRUCTURA PASAJULUI:

15:1-29 Adunarea și decizia Bisericii din Ierusalim

15:1-5 Problema: ținerea Legii de către creștinii dintre neamuri; Pavel și Barnaba merg la Ierusalim

15:6-21 Adunarea Bisericii: Cuvântările lui Petru, Pavel și Barnaba, Iacov

15:22-29 Hotărârea adunării și scrisoarea către credincioșii dintre neamuri

15:30-35 Delegații se întorc în Antiohia cu răspunsul adunării din Ierusalim

15:36-41 O nouă călătorie misionară – 2 echipe: Barnaba și Ioan, Pavel și Sila

16:1-5 Timotei se alătură echipei misionare a lui Pavel

15:1-29 Adunarea și decizia Bisericii din Ierusalim

De-a lungul timpului, evreii le-au permis neamurilor să intre în poporul lui Dumnezeu, asigurându-se că s-au întors de la idoli către adevăratul Dumnezeu și că au aderat la Legea mozaică prin ritul circumciziei. Circumcizia (tăierea împrejur) reprezenta un semn și o pecete a legământului dintre Dumnezeu și poporul Său. A început odată cu legământul lui Dumnezeu cu Avraam și trebuia să continue veșnic (vezi Gen. 17:10, 13-14). În ultimele două secole înainte de Cristos, circumcizia a devenit semnul distinctiv al relației evreilor cu neamurile. Deși domnitorii sirieni au încercat să o interzică, Macabeii au reintrodus indispensabilitatea acestui ritual care a devenit simbolul a ceea ce însemna să fii iudeu și ritualul principal pe care proseliții dintre neamuri trebuiau să-l facă pentru a putea fi acceptați în poporul iudeu.

Acum că Mesia promis lui Israel sosise, iar încorporarea neamurilor în noul popor al lui Dumnezeu era o realitate, unii creștini iudei care respectau în continuare Legea se întrebau de ce Pavel și Biserica din Antiohia (prima preponderentă dintre neamuri) nu insistau ca neamurile ce s-au convertit la creștinism să țină Legea lui Moise. Pentru acești creștini farisei, nu exista nici o indicație clară că Isus ar fi abolit circumcizia. Neamurile puteau intra în familia lui Dumnezeu nu doar dacă își puneau credința în Isus din Nazaret ca și Mesia, ci și dacă acceptau Legea, la fel cum au făcut-o toți proseliții de-a lungul timpului. Prin urmare, dacă așa stăteau lucrurile, cum ar putea fi neglijat cel mai important semn al legământului și anume circumcizia?

Această problemă a devenit acută în Biserica Primară și amenința să divizeze noua Cale. Cel mai înțelept lucru a fost convocarea unei întâlniri

cu conducătorii bisericii din Ierusalim în scopul de a ajunge la un consens cu privire la aceste aspecte, pe măsură ce tot mai multe neamuri își puneau credința în Cristos.

Întrebarea 1: Citiți cu atenție întreg paragraful și observați cine au fost cei care au ridicat problema condițiilor în care creștinii dintre neamuri pot fi mântuiți și acceptați în Biserică. Care au fost cerințele lor pentru noii convertiți și de ce aceste cerințe reprezentau o amenințare atât de mare pentru viitorul Bisericii?

.....

.....

.....

.....

Antiohia nu a fost singura biserică în care iudeii din Ierusalim au mers pentru a încerca să-și impună principiile legaliste. În aceeași perioadă, o delegație similară ajunge și prin bisericile Galatiei, fondate de Pavel în cursul primei sale călătorii misionare. Pentru a înțelege mai bine problema din Fapte 15, ***citiți Cap. 2 din Epistola lui Pavel către Galateni***, apoi răspundeți la următoarele întrebări.

Întrebarea 2: Discutați atitudinea și cuvântările celor implicați în Conciliul de la Ierusalim. Ce pași au fost făcuți pentru a rezolva această situație și care au fost rezultatele?

.....

.....

.....

.....

… Punând pe gâtul ucenicilor un jug… (15:10)

Jugul era un ham pus în jurul gâtului și părții din față a unui animal pentru a-l ajuta să tragă un car. Imaginea jugului a ajuns să fie folosită pentru a reprezenta orice fel de povară pe care o îndură cineva și, în unele instanțe, chiar o ilustrare a robiei, păcatul de exemplu, fiind văzut ca un jug în jurul gâtului unui om (Plângerile lui Ieremia 1:14). Evreii se refereau la Legea lui Moise ca la un jug, însă unul care îi proteja de pericolele acestei lumi – *Cel care ia asupra lui jugul Legii va fi eliberat de jugul împărăției (necazurile care vin de la domnitorii pământești) și de jugul grijii acestei lumi; dar cel care nu ia asupra lui jugul Legii, asupra lui vor fi puse jugurile împărăției și grijii acestei lumi* (Mișna). Petru însă, în cuvântarea Sa, scoate în evidență o perspectivă mult mai negativă a Legii (în special prin prisma numeroaselor ritualuri, reguli de purificare și diferite obiceiuri sau obligații), văzând-o ca o povară neadecvată ca să fie pusă pe umerii neamurilor ca și condiție pentru mântuirea acestora.

Întrebarea 3: Crezi că mai există și azi învățători falși care încearcă să pună peste creștini „poveri inutile”? Dacă da, care ar fi aceștia și care ar fi câteva din aceste „poveri”?

.....

.....

.....

.....

Indiferent dacă au făcut-o intenționat sau doar dintr-o râvnă prea mare, Petru îi acuză pe frații săi Farisei că îl pun pe Dumnezeu la încercare (15:10), atunci când le pretind creștinilor dintre neamuri să se circumcidă și să respecte Legea lui Moise. Dumnezeu Însuși a decis să-i elibereze pe creștini (atât iudei, cât li neamuri) de vechile obligații ale Legii. A insista acum pe aceste rituri și practici, în lumina crucii și învierii lui Cristos, însemna să ignori semnificația a ceea ce Dumnezeu a făcut și astfel, să-L provoci în mod ostentativ. Legea înrobește, dar harul lui Cristos eliberează.

Așa cum subliniază Pavel în Cap. 5 al epistolei către Galateni,

> *[1]Cristos ne-a eliberat ca să fim liberi; rămâneți deci tari și nu vă supuneți din nou jugului sclaviei.*
> *[2]Ascultați! Eu, Pavel, vă spun că, dacă voi veți fi circumcișsi, Cristos nu vă va mai fi de nici un folos. [3]Depun mărturie din nou, pentru orice om care se lasă circumcis: el trebuie să asculte de întreaga Lege. [4]Voi, care vreți să fiți îndreptățiți prin Lege, v-ați înstrăinat de Cristos, ați căzut din har. [5]Căci noi aşteptăm prin Duhul, prin credință, dreptatea la care nădăjduim, [6]întrucât, în Cristos Isus, nici circumcizia, nici necircumcizia nu au nici o valoare, ci numai credința care lucrează prin dragoste.*

Atât timp cât încercăm să ne eliberăm conștiința prin fapte bune, realizăm că suntem înrobiți acestei sarcini a vinei și ruşinii: Oare am făcut destul? Este mulțumit Dumnezeu de mine? Adevărată eliberare de frică vine doar atunci când recunoaștem că dragostea nemăsurată și nemeritată a lui Dumnezeu a fost turnată în noi prin Fiul Său. Cristos a făcut destul pentru ca Tatăl să fie mulțumit de noi. Așa cum declară Petru, suntem mântuiți prin harul Domnului Isus (15:11).

> **Întrebarea 4**: Ce înseamnă, pentru tine personal, să proclami celor din jurul tău faptul că mântuirea este prin har, prin credință? Crezi că există situații în care impui altora lucruri inutile?
>
> .....
>
> .....
>
> .....
>
> .....

<u>15:36-41 O nouă călătorie misionară – 2 echipe: Barnaba și Ioan, Pavel și Sila</u>

După întoarcerea în Antiohia, Pavel și Barnaba iau decizia să plece din nou în călătorie, pentru a vedea starea bisericilor fondate de ei cu ocazia primei călătorii misionare. Între cei doi apare însă o neînțelegere

cu privire la Ioan Marcu, cel care plecase cu ei în prima călătorie, dar îi părăsise destul de repede. Pavel și Barnaba nu reușesc să se pună de acord, astfel că aleg să lucreze separat. În pofida acestui neînțelegeri, conflictul dintre cei doi a avut și câteva beneficii. Astfel, în contextual imediat, se formează nu doar una, ci două echipe misionare, iar pe termen lung vedem că Pavel ajunge să aprecieze slujirea lui Marcu (vezi 2 Tim. 4:11) care va deveni și scriitorul celei de-a doua Evanghelii.

Unul din lucrurile pe care trebuie să le învățăm atunci când privim la modul în care Biserica a rezolvat disputa din Fapte 15, precum și la rezolvarea neînțelegerii dintre Barnaba și Saul este legat de rezolvarea unor probleme care nasc dispute în cadrul Bisericii. Controversele și dezbaterile aprinse asupra unor probleme importante sunt inevitabile. Același Duh care a călăuzit însă Biserica primului secol locuiește și în liderii Bisericii de astăzi. Suntem însă noi cu adevărat dispuși să ne supunem voii Domnului și să căutăm călăuzirea Duhului Sfânt? Ne examinăm întotdeauna motivele pentru a vedea dacă nu cumva suntem influențați de alte gânduri, mai puțin spirituale, atunci când argumentăm într-un anumit fel sau cu o anumită efervescență cu privire la unele probleme?

Întrebarea 5: Ce principii vitale pentru viața unei comunități creștine putem învăța din acest incidente relatate în Fapte 15, principii care să ne călăuzească atunci când avem păreri diferite sau chiar când Biserica este pe care să se divizeze din cauza unor probleme apărute în sânul ei?

.....

.....

.....

.....

16:1-5 Timotei se alătură echipei misionare a lui Pavel

Ajuns împreună cu Sila în Listra, Pavel găsește acolo un tânăr convertit pe nume Timotei, care li se va alătura în călătorie, dar mult

mai mult, va deveni ucenicul lui Pavel și va rămâne aproape de inima apostolului până la sfârșitul vieții sale.

Întrebarea 6: Citiți următoarele texte și observați ce se spune despre Timotei și ce putem învăța de aici:

1 Cor. 4:17 _____

_____

1 Tes. 3:2 _____

_____

1 Tim. 1:2 _____

_____

1 Tim. 4:14-16 _____

_____

1 Tim. 6:11-12 _____

_____

2 Tim. 1:4-6 _____

_____

2 Tim. 3:10-11 _____

_____

Legătura strânsă dintre Pavel și Timotei, precum și beneficiile acestei relații de ucenicie-mentorat dintre cei doi se văd de-a lungul întregii lucrări a lui Pavel. Astfel, la sfârșitul vieții, Pavel îi scrise nu mai puțin de două epistole tânărului său ucenic (cea de-a doua epistolă către Timotei fiind chiar ultima scrisă de Pavel), iar conform istoriei Bisericii, Timotei va fi primul episcop al Bisericii din Efes.

Principiul uceniciei creştine după care Pavel a dezvoltat această relaţie este sumarizat cel mai bine în 2 Tim. 2:2 – *Ceea ce ai auzit de la mine, înaintea multor martori, încredinţează unor oameni de încredere, care să fie în stare să-i înveţe pe alţii!* şi unde vedem cel puţin patru generaţii de oameni: Pavel, Timotei, oameni de încredere, alţii. Aşa cum Timotei (alături de alţi martori) a primit învăţătura de la Pavel, este dator să o dea mai departe unor oameni de încredere care, la rândul lor, trebuie să fie în stare să înveţe şi pe alţii. Vedem astfel că, în această relaţie, Timotei este atât ucenic cât şi învăţător, iar de modul în care îşi asumă responsabilitatea îndeplinirii acestei sarcini depinde transmiterea credinţei mai departe.

APLICAŢII PERSONALE:

1. Uită-te în dreptul tău şi numeşte care sunt Pavelii din viaţa ta – mentorii/învăţătorii care te-au ajutat să creşti în credinţă. De ce este important să ai un mentor?

.....

.....

.....

.....

Dacă la acest moment nu ai un mentor, caută unul. Caută pe cineva care este creştin de mai mult timp decât tine – cineva la care să te uiţi şi pe care să-l urmezi. Dacă acea persoană este de acord să te mentoreze/ucenicizeze, concepeţi un plan pentru a petrece timp împreună, astfel încât să poţi învăţa ce înseamnă să creşti în credinţă.

2. În acelaşi, uită-te care sunt Timoteii din viaţa ta – ucenici în care ai investit. Care sunt beneficiile mentorării/ucenicizării altora?

.....

.....

.....

.....

Dacă până acum nu ai avut un ucenic, uită-te în jur și vezi pe cine ai putea să ajuți să crească din punct de vedere spiritual. Întâlniți-vă și concepeți un plan pentru a petrece timp împreună, astfel încât să poți ajuta acea persoană să crească în relația sa cu Cristos.

ÎNCHEIERE

Relatarea pe care Luca o face incidentului din Fapte 15 poate fi considerată punctul central al întregii sale cărți, având în vedere că este poziționată exact la mijlocul Faptelor, atât din punct de vedere structural, cât și teologic. Practic, evenimentul reprezintă un punct de turnură în desfășurarea narațiunii. Astfel, nu doar că este înlăturată ceea ce se prefigura a fi o amenințare majoră la expansiunea Evangheliei, dar mai mult decât atât, este deschis drumul pentru ca misiunea creștină să se poată extinde în Asia Mică și în Europa (vezi 15:36-19:41). După Conciliu, Biserica din Ierusalim mai este menționată doar ocazional în Fapte. Odată ce decizia a fost luată, cu excepția cap. 16:4, Luca nu mai face nici vreo mențiune a apostolilor, iar accentul cărții se mută pe înaintarea de neoprit a Evangheliei către *marginile pământului*, prin intermediul lui Pavel.

NOTIŢE

NOTIȚE

LECȚIA 9

A DOUA CĂLĂTORIE MISIONARĂ A LUI PAVEL

Fapte 16:6-18:22

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 16:6-18:22 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Doamne, ce trebuie să fac? – Amintește-ți când ai adresat lui Dumnezeu această întrebare. Preamărește-L pentru că a pus în tine dorința de a-L sluji și mulțumește pentru mântuirea prețioasă care ți-a fost oferită în dar.*

INTRODUCERE

După ce au petrecut o vreme în Antiohia învățând norodul și propovăduind Cuvântul Domnului, Pavel și Barnaba decid să viziteze pe frații din cetățile unde au vestit Evanghelia în timpul primei lor călătorii misionare. Înainte de plecare însă, se iscă un conflict între Pavel și Barnaba pe tema participării lui Marcu. Ca urmare a conflictului, Barnaba pleacă împreună cu Marcu spre Cipru, iar Pavel se întovărășește cu Sila și pornesc spre ținuturile Siriei și Ciciliei.

După opriri prin Listra și Derbe, unde Timotei se alătură echipei lui Pavel, ei continuă spre Frigia și Galatia. Dincolo de gândul lui Pavel însă, Duhul Sfânt avea și altceva în planul Său divin, astfel că în Troa, Dumnezeu schimbă planul lui Pavel printr-o vedenie. Pavel, Sila și Timotei sunt călăuziți astfel într-un mod minunat spre Macedonia, moment de la care li se alătură și doctorul Luca, cel care scrie mai apoi cartea Faptele Apostolilor. Pavel ascultă îndată chemarea și ajunge în Filipi unde, pentru prima dată, Evanghelia este vestită în Europa.

STRUCTURA PASAJULUI:

16:6-10 Pavel călăuzit de Duhul spre Macedonia

16:11-17:14 Lucrarea lui Pavel în Macedonia

- 16:11-40 Pavel în Filipi
  - 16:11-15 Convertirea Lidiei
  - 16:16-21 Pavel alungă un duh de ghicire dintr-o slujnică
  - 16:22-25 Pavel și Sila bătuți și întemnițați
  - 16:26-34 Cutremurul de pământ și convertirea temnicierului
  - 16:35-40 Pavel și Sila eliberați
- 17:1-9 Pavel în Tesalonic
  - 17:1-4 Propovăduirea lui Pavel
  - 17:5-9 Răscoala Iudeilor împotriva lui Pavel
- 17:10-14 Pavel în Berea

17:15-18:22 Lucrarea lui Pavel în Ahaia

- 17:15-17:34 Pavel la Atena
  - 17:15-18 Propovăduirea lui Pavel în sinagogă și piață
  - 17:19-34 Cuvântarea din Areopag
- 18:1-17 Pavel la Corint
  - 18:1-11 Propovăduirea în sinagogă
  - 18:12-17 Judecata lui Galion

18:18-22 Întoarcerea lui Pavel la Ierusalim și Antiohia

A doua călătorie misionară a lui Pavel

16:11-40 Pavel în Filipi

Regatul Macedoniei era situat în partea de nord Greciei, iar pe vremea lui Pavel, provincia romană a Macedoniei era împărțită în 4 regiuni administrative. Orașul Filipi, care se afla pe ruta ce unea Roma de Asia a purtat inițial numele lui Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru cel Mare, însă în anul 30 î.Hr., Octavian a făcut din Filipi o colonie romană unde soldații intrați în rezervă puteau trăi beneficiind de toate drepturile unui cetățean roman. Astfel, deși nu avea o populație mai mare de 15.000 locuitori, era una dintre cele mai înfloritoare colonii romane – Colonia Iulia Augusta Philippensis.

În pofida faptului că lucrarea din Filipi a început pe un teren nou, fără o sinagogă unde Pavel și însoțitorii săi sa aibă un punct de plecare în propovăduirea Evangheliei, Dumnezeu este cel care deschide inimile oamenilor ca să ia aminte la cele spuse prin intermediul apostolilor. Însă atunci când lucrarea Domnului prosperă, nici cel rău nu stă deoparte. În acest caz, opoziția lui Satan, cel care stă în spatele tuturor duhurilor rele, se manifestă mai întâi prin intermediul stăpânilor sclavei care îi opresc pe Pavel și ceilalți să-și continue lucrarea și îi duc în fața autorităților cu o mulțime de acuzații, iar mai apoi prin intermediul judecătorilor care nu se preocupă să caute dreptatea, ci fac exces de zel în pedepsirea misionarilor.

Întrebarea 1: De ce crezi că stăpânii sclavei nu au reușit să vadă mâna lui Dumnezeu în ceea ce s-a întâmplat? Știi ce-i împiedică pe oameni să-L vadă pe Dumnezeu atunci când lucrează sau se revelează? Dacă nu știi, ce îți propui să faci ca să afli?

.....

.....

.....

.....

Celulele din mijlocul unei închisori romane erau de obicei destinate celor ce au comis crime grave sau celor cu un statut social inferior. În

plus, butucii erau atât un mijloc de siguranță pentru ca prizonierii să nu scape, cât și un instrument de tortură, fiind strânși atât de tare încât provocau o durere cumplită și nu permiteau celui întemnițat să-și întoarcă picioarele. În pofida umilinței, rușinii și durerii fizice pe care o sufereau datorită bătăii primite, a butucilor de la picioare și a condițiilor mizere din închisoare, Pavel și Sila găsesc bucurie în Domnul lor, ceea ce ne arată o altă demonstrare a puterii Duhului după exorcismul pe care tocmai l-au făcut.

Întrebarea 2: Citim în v. 22-25 cum Pavel și Sila au fost pedepsiți pe nedrept. Care a fost atitudinea lor vizavi de pedeapsa primită? Care au fost consecințele acestei atitudini?

.....

.....

.....

.....

În timp ce Pavel și Sila se rugau și-I cântau laudă lui Dumnezeu, nefiind exclus să le fi vestit și Evanghelia celorlalți deținuți (16:25), este posibil ca și temnicierul să-i fi ascultat, astfel că la momentul cutremurului, el a auzit destul ca să știe că acești doi oameni au răspunsurile la întrebarea lui: – *Domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?*

Provocare: Ți-a pus cineva vreodată această întrebare – Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit? Dacă nu, cum și cui crezi că ai putea prezenta Evanghelia mântuirii astfel încât cel în cauză să pună această întrebare? Crezi că este nevoie de un context specific în care poți să fii o mărturie și să vestești Evanghelia Împărăției? Ce spui de contextul în care erau Pavel și Sila? Pavel și Sila au predicat, dar au și trăit adevărul Evangheliei. Unde și cum poți fi atât o mărturie verbală (prin cuvintele tale), cât și una vie (prin viața ta) pentru Isus? Cere-i lui Dumnezeu să-ți dea curaj pe măsură ce pășești în credință

în ascultare de El pentru a spune celor din jur despre Vestea Bună care ți-a schimbat viața.

Nu ştim exact cât timp au stat Pavel şi însoțitorii săi în oraşul Filipi, nici dacă credincioşii lăsați în urmă au avut şi ei de suferit din pricina Evangheliei. Luca ne relatează doar că în ziua următoare întemnițării, magistrații i-au rugat să părăsească oraşul, astfel că apostolii pleacă mai departe în alte părți ale Macedoniei (Tesalonic şi Berea), iar mai apoi trec în Ahaia.

Tânăra biserică din Filipi rămâne însă foarte aproape de inima lui Pavel şi la fel, filipenii rămân aproape de apostol şi lucrarea sa de vestire a Evangheliei. Astfel, câțiva ani mai târziu, aflat din nou în închisoare (!), Pavel le scrie acestora o epistolă încărcată de bucurie.

<u>17:1-15 Pavel în Tesalonic şi Berea</u>

Următorul oraş în care ajunge Pavel este Tesalonic, fondat în anul 315 î.Hr. de către Cassander, unul din generalii lui Alexandru Macedon, care l-a numit astfel după soția sa Thessalonike, sora vitregă a lui Alexandru. În anul 167 î.Hr., oraşul a fost cucerit de romani care, ulterior, l-au desemnat capitala întregii provincii romane a Macedoniei. Oraşul beneficia de o aşezare strategică deosebită, având cel mai mare port natural de la Marea Egee şi fiind situat la întretăierea dintre Via Egnatia (cel mai important drum care străbătea Imperiul Roman de la Vest la Est) şi drumul care venea din sud până la nord de Dunăre. Cu o populație de aproximativ 100.000 locuitori, era cel mai mare oraş al Macedoniei şi, în plus, îşi câştigase dreptul de oraş liber, ceea ce îi conferea o autonomie administrativă şi politică. Din punct de vedere religios, la fel ca majoritatea centrelor urbane din lumea antică, se remarca o pluralitate religioasă caracterizată în special prin popularitatea religiilor mistice greco-romane şi egiptene, dar şi prin importanța acordată cultului imperial.

Întrebarea 3: În Tesalonic, îl găsim pe Pavel într-o situație similară cu cea din Filipi, unde a avut de suferit pe nedrept din pricina Evangheliei. Care sunt câteva motive din cauza cărora Iudeii din Tesalonic s-au simțit amenințați de mesajul lui Pavel? Care sunt

câteva motive din cauza cărora unii oameni astăzi se simt amenințați de același mesaj?

.....

.....

.....

.....

În pofida relatării succinte pe care Luca o face evenimentelor din Tesalonic, putem totuşi presupune că Pavel şi însoțitorii săi au stat în Tesalonic o perioadă de câteva săptămâni sau chiar luni. În această perioadă, rezultatul a fost convertirea unor iudei, a unui mare număr de greci şi a unor femei (destul de multe) din înalta societate. Cu toate acestea, biserica din Tesalonic este cunoscută a fi una dintre cele mai persecutate biserici ale Noului Testament.

Preocuparea apostolului pentru noii convertiți nu se încheie odată cu plecarea sa forțată din oraş. Ajuns în Atena, el continuă să se îngrijoreze cu privire la ei, astfel că îl trimite pe Timotei înapoi în Tesalonic pentru a-i aduce veşti (cf. 1 Tes. 3:1-5). Ulterior, Pavel va scrie 2 epistole bisericii din Tesalonic, ambele pe când se afla Corint, undeva în anii 50-51 d.Hr., acestea fiind considerate primele epistole scrise de Pavel.

După plecarea din Tesalonic, Pavel şi însoțitorii lui petrec un timp în Berea. Luca, în v11, îi descrie pe Iudeii din Berea ca având o inimă mai aleasă sau o minte mai deschisă decât cei din Tesalonic, pentru că au primit Cuvântul cu râvnă şi cercetau Scripturile în fiecare zi să vadă dacă ce li se spune este adevărat. Când iudeii din Tesalonic au aflat însă că Pavel vestea Cuvântul lui Dumnezeu în Berea, au venit acolo ca să agite şi să tulbure mulțimile, astfel că frații îl trimit pe Pavel spre Atena.

<u>17:16-34 Pavel în Atena</u>

Atena a fost considerat cel mai important oraş din Grecia, deşi în momentul când Pavel a vizitat orașul, în jurul anului 50 d.Hr., metropola începuse să decadă. Dar chiar dacă Atena nu mai deținea o vastă putere politică sau economică, încă era considerat cel mai influent oraş din punct

de vedere cultural și filozofic. O mare influență în oraș aveau filozofii epicureni și stoici menționați în v. 18.

Școala de filozofie epicuriană a fost fondată de Epicur în jurul anului 300 î.Hr. Adepții acestei filozofii nu credeau în existența zeilor, iar dacă totuși ei existau cu adevărat, erau distanți de lumea muritorilor și nu își exercitau influența. Astfel, epicurienii negau noțiunea de providență divină și afirmau că orice acțiune este cauzată de sorț, respingeau orice formă de profeție, precum și noțiunea de judecată viitoare. În domeniul eticii, scoteau în evidență importanța plăcerii – nu doar plăcerea senzuală, ci și plăcerea intelectuală și eliberarea de emoții.

Școala de filozofie stoică a fost fondată de Zeno tot în jurul anului 300 î.Hr. și își trage numele de la *Stoa*, o clădire în Atena unde Zeno preda. Stoicii scoteau în evidență mai presus de orice logica care guverna universul. Din punct de vedere teologic, erau panteiști și priveau relația dintre dumnezeu și lume ca fiind asemănătoare cu cea dintre trup și suflet. În contrast cu epicurienii, stoicii afirmau providența divină și imanența, învățând că o persoană trebuie să trăiască în armonie cu natura. În domeniul etic, cereau ca acțiunile să fie motivate de logică, autosuficiență și obligațiile personale. Contrar filozofiei epicuriene, stoicii așteptau o finalitate a lumii prin foc și nașterea unei noi lumi.

În cap. 17, Pavel interacționează cu culturi și situații diferite. Dacă în Tesalonic și Berea, la fel ca și în majoritatea orașelor pe care le-a vizitat până la acest moment, Pavel ia în primul rând contact cu sinagoga locală și vorbește aproape exclusiv din Scripturi, observăm că în Atena lucrurile stau altfel.

Întrebarea 4: Care este abordarea lui Pavel atunci își prezintă credința în fața filozofilor din Atena? De ce a ținut el cont și ce trebuie să învățăm de aici cu privire la modul în care noi trebuie să proclamăm Evanghelia astăzi?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 5: Versetul 16 ne spune că duhul lui Pavel se întărâta la vederea atâtor idoli. Care sunt lucrurile la vederea cărora ți se întărâtă duhul astăzi, lucruri care aduc atingere onoarei și sfințeniei lui Dumnezeu, și cum confrunți aceste lucruri?

.....

.....

.....

.....

APLICAȚII PERSONALE:

Pavel se folosește de altarul dedicat unui dumnezeu necunoscut ca o "pistă de lansare" pentru a împărtăși Adevărul lui Dumnezeu. Ce astfel de "piste de lansare" poți găsi în locul unde te-a pus Dumnezeu și cum le poți folosi mai eficient?

.....

.....

.....

.....

18:1-17 Pavel în Corint

După o scurtă ședere în Atena, Pavel pleacă spre Corint, capitala provinciei romane Ahaia, un oraș cu o populație de aproape 100.000 oameni. Datorită poziționării, Corintul era un centru comercial înfloritor, având două porturi de o parte și de alta a Istmului Corint: Chencrea la Marea Egee și Lechaeum (Lechaion) la Marea Adriatică. Orașul era renumit pentru decăderea sa, imoralitatea care-l caracteriza fiind deseori

asociată cu cultul Afroditei la care se închinau peste 1000 de prostituate sacre în templul orașului. Stilul acesta de viață influența în așa măsură viața orașului încât, în lumea greacă, expresia a te purta ca un corintean însemna a duce un stil de viață imoral și chiar a te prostitua.

Din punct de vedere religios, filozofii noi și religii își găseau zilnic o casă în acest oraș. Mulți filozofi și lideri spirituali profitau financiar de pe seama oamenilor, motiv pentru care, la începutul ședерii sale aici, Pavel alege să intre în meseria facerii corturilor, pentru ca mesajul său să nu fie interpretat greșit.

La fel ca în toate călătoriile misionare, și în Corint îl vedem pe Pavel înconjurat de numeroși colaboratori. Astfel, pe lângă Silas și Timotei care i se alătură ulterior, odată ajuns în Corint, Pavel lucrează alături de Aquila și Priscila, atât la facerea corturilor, cât și la răspândirea Evangheliei. Deși cei doi nu erau evangheliști de profesie, ei l-au susținut pe Pavel în nenumărate rânduri (cf. Rom. 16:3-4, Fapte 18:18-28 sau 1 Cor. 16:19), și chiar vor pleca cu Pavel mai departe, continuând lucrarea de propovăduire a Evangheliei în Efes (vezi cap. 18:18-19, 26).

APLICAȚII PERSONALE:

1. Analizează modul în care ești implicat în lucrarea Domnului prin prisma relațiilor/colaborării cu alți frați în credință: Cine sunt colaboratorii tăi (alături de cine slujești) și ce ai putea face ca să dezvolți relații care să te ajute atât în creșterea ta spirituală, cât și în avansarea Împărăției lui Dumnezeu?

.....

.....

.....

.....

2. Dacă nu ești implicat într-un mod concret în slujire, ce ai putea face ca să contribui și tu la avansarea împărăției lui Dumnezeu?

.....

.....

.....

.....

18:18-22 Întoarcerea lui Pavel la Ierusalim și Antiohia

Pavel stă în Corint nu mai puțin de un an și jumătate, timp în care i-a învățat pe corinteni cuvântul lui Dumnezeu. Relația sa cu creștinii din Corint nu se termină însă aici, apostolul scriindu-le mai apoi două dintre cele mai lungi epistole ale sale.

În Corint se încheie practic cea de-a doua călătorie misionară, iar după o scurtă oprire în Efes, Pavel pleacă spre Ierusalim pentru a fi prezent la Sărbătoarea Paștelui sau a Cincizecimii. De acolo, el se coboară din nou la Antiohia, locul de unde a plecat în primele două călătorii misionare și de unde va porni din nou mai departe pentru a duce Evanghelia Împărăției și în alte locuri neatinse de Cuvânt.

NOTIŢE

NOTIȚE

Lecția 10

A TREIA CĂLĂTORIE MISIONARĂ A LUI PAVEL ȘI ÎNTOARCEREA LA IERUSALIM

Fapte 18:23-21:16

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 18:23-31:16 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Simți cum lumea din jur te copleșește cu problemele zilnice atunci când cauți fața lui Dumnezeu? Mulțumește-I lui Dumnezeu că ți-a făcut parte de harul care te-a adus la Cuvântul Său și roagă-l să-ți liniștească inima îngrijorată atunci când vine să stea cu tine.*

INTRODUCERE

În pasajul din 18:18-23, Luca ne relatează sfârșitul celei de a II-a călătorii misionare a lui Pavel, precum și începutul celei de a III-a călătorii. Astfel, primăvara anului 52 d.Hr. îl găsește pe Pavel în Corint. După 1 an și jumătate petrecuți aici, apostolul hotărăște să pornească înapoi spre Antiohia. Lăsându-i probabil pe Silas și Timotei să continue lucrarea în Corint, Pavel pleacă spre Efes însoțit de Priscila și Aquila, tovărășii săi de slujbă. Luca nu ne precizează dacă Pavel doar a trecut întâmplător prin Efes sau chiar a intenționat să o facă pentru a iniția o lucrare acolo. Cert este că Pavel predică pentru scurt timp în sinagogă, fiind bine primit de către iudei, ceea ce deschide o ușă pentru Priscila și Aquila care rămân în Efes unde, cel mai probabil, încep o biserică în casa lor.

Pavel pleacă singur mai departe spre Cezarea, de unde se coboară la Ierusalim pentru a saluta biserica de acolo, iar apoi, după 2.400 km parcurși de la plecarea din Corint, ajunge în Antiohia, destinația călătoriei sale și locul de unde plecase în primele două călătorii misionare. De aici, Pavel pleacă din nou la drum, de data aceasta optând pentru o călătorie pe

uscat, vizitând bisericile plantate în Galatia şi Frigia şi ajungând apoi la Efes, unde se reîntâlneşte, după aproape un an, cu Priscila şi Aquila.

STRUCTURA PASAJULUI:

18:23 Pavel porneşte în cea de-a treia călătorie

18:24-28 Apolos în Efes

19:1-41 Lucrarea lui Pavel în Efes

- 19:1-7 Pavel şi Ucenicii lui Ioan – botezul şi primirea Duhului Sfânt
- 19:8 Pavel predică 3 luni în Sinagoga din Efes
- 19:9-12 Pavel predică Cuvântul Domnului în Efes timp de 2 ani
- 19:13-17 Cei şapte fii ai lui Sceva
- 19:17-20 Răspândirea Cuvântului şi pocăinţa oamenilor
- 19:21-41 Răscoala împotriva creştinilor din Efes – Demetrius

20:1-16 Călătoria prin Macedonia, Ahaia, Troa, Milet

- 20:1-6 Călătoria prin: Macedonia- Ahaia - Macedonia – Troa
- 20:7-12 Troa: Învierea lui Eutih
- 20:13-16 Asos, Mitilene, Milet

20:17-38 Rămas bun de la bătrânii din Milet

21:1-16 Călătoria spre Ierusalim: Tir, Ptolemaida, Cezarea, Ierusalim

A treia călătorie misionară a lui Pavel

18:24-28 Apolos în Efes

În timpul lucrării lui Aquila şi Priscila în Efes, un iudeu din Alexandria pe nume Apolos (prescurtare de la Apollonius), instruit în arta retoricii (vorbitor elocvent), se stabileşte în Efes, cel mai probabil ca om de afaceri, şi începe să predice despre Isus, chiar dacă nu cunoştea în totalitate învăţăturile lui Isus. Alexandria, locul de unde venea Apolos, era al doilea oraş ca mărime din Imperiul Roman, fiind cel mai important centru cultural şi intelectual al lumii elenistice. Faptul că Apolos era un om învăţat însemna că avea potenţialul să devină un învăţător influent, dar îndrăzneala combinată cu o înţelegere inadecvată a căii Domnului este întotdeauna periculoasă.

Întrebarea 1: Discutaţi cum este caracterizat Apolos în acest pasaj şi cum l-au ajutat aceste calităţi în vestirea Evangheliei. Ce învăţăm în mod special din v. 26?

.....

.....

.....

.....

19:1-41 Lucrarea lui Pavel în Efes

Efesul era la acea vreme capitala provinciei romane Asia, cea mai prosperă din Imperiul Roman (provincie situată pe teritoriul Turciei actuale). Numeroase inscripţii descoperite fac referire la Efes ca fiind *prima şi cea mai mare metropolă a Asiei*, oraşul fiind cel de-al patrulea ca mărime din Imperiul Roman (după Roma, Alexandria şi Antiohia), cu o populaţie de 250.000 locuitori. Din punct de vedere economic, era cel mai important centru comercial şi în acelaşi timp financiar al Asiei, beneficia de un port natural şi timp de 150 ani a fost sediul administraţiei romane din Asia Mică. Datorită importanţei strategice a acestei metropole pentru răspândirea Evangheliei, nu este de mirare faptul că Pavel petrece 3 ani aici (conform 20:31), dublu faţă de cât a stat în oricare alt loc.

19:1-7 Pavel și ucenicii lui Ioan.

Odată ce Pavel ajunge în Efes, el se întâlnește cu o situație unică, respectiv un grup de ucenici care pretindeau că sunt urmași ai lui Isus, dar care erau familiari doar cu învățătura lui Ioan. Aceștia și-au pus credința în Isus, dar se pare că nu aveau cunoștință despre moartea și învierea Sa, nici despre revărsarea Duhului Sfânt. Luca nu ne precizează dacă se închinau la sinagogă sau aveau propriul lor grup. Cert este că lor le lipsea experiența Noului Legământ – prezența Duhului Sfânt în viețile lor, astfel că Pavel îi botează, iar ei primesc Duhul Sfânt.

Întrebarea 2: De ce este Duhul Sfânt indispensabil fiecărui credincios, și nu doar o extra opțiune? Care este rolul său în viața și umblarea creștinului?

.....

.....

.....

.....

19:8-20 Pavel predică Cuvântul Domnului în Efes

Întrebarea 3: La fel ca și în alte situații, Pavel are o strategie pentru comunicarea Evangheliei. Citește încă o dată v. 1-20 și observă care a fost strategia lui Pavel în Efes și care au fost rezultatele lucrării sale.

.....

.....

.....

.....

Exercițiu Aplicativ: Analizați contextul în care trăiți (societate, cultură, etc.) și încercați să creionați o strategie pentru răspândirea Evangheliei care să fie relevantă în acest context.

.....

.....

.....

.....

Reflecție: *Cei șapte fii ai lui Sceva (19:13-17) – Pe Isus Îl cunosc… dar voi cine sunteți?*

Efesul era o adevărată casă pentru magicieni, vrăjitori și orice formă de sincretism religios. Încă o dată, în acest paragraf, vedem puse în contrast *miracolul* (Pavel) vs. *magicul* (exorciștii), o transmitere autentică a puterii divine vs. o manipulare contrafăcută. Privind la experiența prin care au trecut fiii lui Sceva, trebuie să ne întrebăm de ce nu au putut scoate afară duhul necurat și ce putem învăța din această experiență? Intenția lor a fost cât se poate de nobilă, iar Isus, cel pe care L-au invocat ei, e mai tare decât orice duh necurat, nu? Ei au avut însă nesăbuința de a înfrunta lumea spirituală singuri, fără să Îl aibă pe Isus în ei și cu ei. Au crezut că vor reuși să Îl manipuleze pe Dumnezeu în a veni pe linia scopurilor lor. Dar Dumnezeul nu Se lasă manipulat și nu Își lasă Numele luat în deșert. Nu invocarea Numelui Său reprezintă sursa puterii și a vieții. Dumnezeu Însuși este această sursă. Însă El Își va manifesta puterea nu la comanda noastră, ci doar după voia Lui. Și El Își va manifesta puterea și slava doar în acela care are întreaga inimă închinată Lui și se bucură de o relație personală cu El.

<u>19:17-20 Răspândirea Cuvântului și pocăința oamenilor</u>

Umilirea exorciștilor iudei a avut ca urmare glorificarea numelui Domnului, dar și o manifestare publică a pocăinței din partea unor noi

convertiți care practicaseră vrăjitoria în trecut și acum au fost gata să-și ardă toate cărțile folosite în ritualurile lor. Această pocăință nu a fost una ieftină, costul acestora fiind echivalentul a 50.000 zile de muncă. Oamenii au recunoscut astfel că adevărata ucenicie implică renunțarea la ceea ce era valoros în trecut, pentru a te putea bucura de binecuvântările lui Dumnezeu.

Întrebarea 4: Credincioșii din Efes au dat dovadă de o rupere clară cu trecutul prin arderea tuturor obiectelor oculte care țineau de vechea lor viață. Mai sunt în viața ta lucruri care atârnă din trecutul tău și care te împiedică în umblarea ta cu Domnul? Ce ar trebui să faci ca să scapi de ele?

.....

.....

.....

.....

<u>19:21-41 Demetrius și revolta împotriva creștinilor din Efes</u>

Acest paragraf este cel mai lung din întreaga secțiune dedicată de Luca misiunii din Efes, ceea ce arată importanța sa pentru narator și vine ca și o ilustrare și în același timp ca și o concluzie privind impactul pe care lucrarea lui Pavel a avut-o în Asia.

Deși Efesul era căminul multor religii, cea mai puternică și proeminentă zeitate a efesenilor era Artemis (sau Diana, în Panteonul roman). Strabo, în *Geografia* sa, scria că zeița și-a primit numele deoarece îi făcea pe oameni *artemeas*, adică fără griji și fără cusururi. Conform unor surse antice, nu exista nici o metropolă în întreaga lume greco-romană care să fie atât de atașată cu trup, suflet și minte unei zeități, așa cum era Efesul față de zeița lor protectoare, Artemis. Este ușor de înțeles așadar că orice amenințare față de cultul Artemisei și a templului său provoca în mod natural o reacție puternică din partea efesenilor.

Templul lui Artemis din Efes (reconstituire)

Templul zeiței Artemis, numit și Artemision, unul din monumentele emblematice ale orașului, era cu adevărat impresionant. Măsura 127 metri lungime și 73 lățime, iar cele peste 100 coloane care îl susțineau se înălțau la 25 m înălțime, fiind împânzit cu sculpturi și picturi valoroase, realizate de cei mai importanți artiști ai vremii. Templul era considerat una din cele 7 minuni ale lumii antice, fiind o mare atracție pentru efeseni, dar și un loc de pelerinaj cunoscut în întreaga lume. De asemenea, datorită popularității sale, reprezenta o sursă de câștig pentru cei care realizau copii ale acestui templu, acest tip de artefacte fiind un lucru obișnuit în culturile păgâne. Pe vremea lui Pavel, templul avea o vechime de patru secole și adăpostea un chip al zeiței care se presupunea că ar fi căzut din cer (probabil un meteorit).

Este interesant faptul că creștinii din Efes nu au avut de înfruntat o opoziție puternică până în momentul în care răspândirea Evangheliei a afectat vânzarea obiectelor cultice, atitudine care este prezentă și astăzi, în diferite forme. Astfel, afișarea sau acceptarea religiozității cuiva este

permisă, atât timp cât nu implică efecte financiare negative. În momentul în care interesul economic este afectat, credința trece de multe ori pe planul secund față de preocupările financiare.

Întrebarea 5: În ce fel dorința de câștig poate fi și astăzi o piedică în calea primirii mesajului Evangheliei? În ce măsură crezi că religia ar putea deveni și azi o „afacere", și nu un mijloc prin care oamenii să se întoarcă la Dumnezeu?

.....

.....

.....

.....

<u>20:1-38 Călătoria prin Macedonia, Ahaia, Troa, Milet și Rămas bun de la bătrânii din Milet</u>

După plecarea din Efes, Pavel străbate din nou regiunile Macedoniei și Ahaiei, vizitate anterior în decursul călătoriei sale și îi întărește pe frați. Apoi se întoarce în Asia Mică, predică și face o minune la Troas (învierea lui Eutih), după care pornește spre Ierusalim. În Milet se oprește însă pentru a le lăsa un mesaj de rămas bun prezbiterilor din Efes, biserică care rămâne una dintre cele mai apropiate de inima lui Pavel.

Întrebarea 6: Citiți cu atenție v. 17-28 și discutați ce afirmă Pavel despre sine – care a fost slujba sa, prioritățile/valorile sale, precum și scopurile pe care le-a urmărit atunci când a predicat Evanghelia în Efes?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 7: Ce îndemnuri le dă Pavel prezbiterilor din Efes? Ce anume te-a provocat pe tine în mod personal din aceste îndemnuri (poate un verset/o expresie care ai vrea să reprezinte moto-ul sau crezul vieții tale de credință)?

.....

.....

.....

.....

21:1-16 Călătoria spre Ierusalim: Tir, Ptolemaida, Cezarea, Ierusalim

Observăm că atât în Tir (v. 4), cât şi în Cezarea (v. 11-12), Pavel este înştiinţat de Duhul Sfânt despre greutăţile care îl aşteaptă la Ierusalim. În ciuda acestor lucruri, el se încăpăţânează să ajungă acolo.

Dacă în plan uman, comportamentul apostolului pare absurd, atunci când privim din perspectiva lui Dumnezeu, Pavel nu făcea altceva decât să se încreadă în Dumnezeu şi să meargă înainte pentru a-şi împlini planul pe care îl avea de la Domnul – acela de a vesti Evanghelia inclusiv împăraţilor şi domnitorilor acestei lumi. În acest caz, chiar dacă sfaturile şi profeţiile primite se vor dovedi a fi adevărate, Pavel înţelege că nu trebuie să se lase intimidat de ceea ce i se poate întâmpla; scopul său este de a vesti Evanghelia, iar pentru aceasta el era pregătit nu doar să fie legat, ci chiar să şi moară pentru Numele Domnului Isus (21:13).

NOTIȚE

NOTIȚE

Lecția 11

PAVEL ÎN IERUSALIM ŞI CEZAREA: APĂRAREA ÎNAINTEA SANHEDRINULUI ŞI A LUI FELIX

Fapte 21:17-24:27

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 21:17-24:27 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Există momente în care mai degrabă ne îndoim de credința noastră în loc să fim încurajați de ea. Dumnezeu însă este același și atunci când ne temem sau ne îndoim, și atunci când credința noastră este puternică. Permite-i să vină la tine acum în mijlocul încercării și să îți deschidă ochii să vezi care este cu adevărat puterea Lui.*

INTRODUCERE

Odată cu capitolul 21 începe cea din urmă secțiune a cărții Faptele Apostolilor. Prima parte a relatat începutul Bisericii lui Cristos și lucrarea pe care Dumnezeu o făcea prin ea. Mai apoi, începând cu capitolul 13, cartea se focalizează pe lucrarea de misiune a lui Pavel și tovarășilor săi printre neamuri. Cea din urmă secțiune, care demarează cu capitolul 21 și continuă până la sfârșitul relatării lui Luca, urmărește călătoria lui Pavel spre Ierusalim, arestarea și mai apoi procesele lui, și în cele din urmă șederea la Roma. Moartea lui Pavel nu este relatată în Scriptură, dar conform scrierilor extra canonice ale părinților bisericii precum Tertullian, Eusebiu din Cezarea, sau Ioan Ioan Gură de Aur, apostolul a fost martirizat prin decapitare sub domnia lui Nero, undeva la mijlocul anilor 60 d.Hr.

STRUCTURA PASAJULUI:

21:17-21:26 Sosirea lui Pavel la Ierusalim. Întâlnirea cu Iacov și prezbiterii bisericii

21:27-22:29 Arestarea lui Pavel

- 21:27-21:35 Pavel arestat în Templu.
- 21:37-22:21 Cuvântarea lui Pavel înaintea norodului.
- 22:22-22:29 Pavel dezvăluie că este cetățean Roman.

22:30-23:35 Pavel în Ierusalim.

- 22:30-23:11 Pavel înaintea Sanhedrinului.
- 23:12-23:22 Planul de a-l ucide pe Pavel.
- 23:23-23:35 Pavel trimis la Cezarea.

24:1-24:26 Pavel judecat la Cezarea.

- 24:1-24:9 Acuza iudeiilor.
- 24:10-24:23 Apărarea lui Pavel.
- 24:24-24:26 Întrevederi private cu Felix.

24:27 Felix înlocuit ca guvernator de către Festus.

21:17-21:26 Sosirea lui Pavel la Ierusalim. Întâlnirea cu Iacov și prezbiterii bisericii

Suntem cel mai probabil anul 57 d.Hr. În această perioadă incertă din punct de vedere politic, exista o mare tensiune între Iudei și neamuri în Ierusalim. Biserica resimțea tensiunea, iar Iacov și Pavel sunt preocupați de unitatea bisericii. Împreună decid că este înțelept să comunice clar că Pavel nu este nici împotriva Iudeilor, nici împotriva legii lui Moise. Ei doresc să se asigure astfel că nimic nu va sta în calea înaintării Evangheliei.

Întrebarea 1: Discutați care este temerea bisericii din Ierusalim și care sunt acțiunile pe care Iacov și Pavel decid că trebuie întreprinse?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 2: Amintește-ți de situațiile descrise în Fapte, când Pavel a hotărât să respecte anumite ritualuri prevăzute de Lege, sau dimpotrivă să nu se conformeze acestora (vezi, spre exemplu Fapte 15:1-12, 16:3, 18:21-22). Care sunt criteriile după care s-a ghidat Pavel pentru a acționa într-un fel sau altul?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 3: Identifică aspectele din viața de creștin care nu sunt negociabile. Ai putea da și câteva exemple de aspecte mai puțin importante?

.....

.....

.....

.....

<u>21:27-22:29 Arestarea lui Pavel</u>

Conform deciziei luate împreună cu Iacov, Pavel se afla în mijlocul unui ritual de purificare pe care Nazireii îl efectuau când făceau jurământul, sau cu alte ocazii cum ar fi întoarcerea dintre neamuri, în cazul lui Pavel.

Printre Iudeii din Asia se aflau probabil și locuitori ai Efesului care

îl cunoșteau pe Pavel, care a petrecut 3 ani în Efes. Acești Iudei l-au acuzat pe Pavel că a adus un grec, anume pe Trofim Efeseanul în curtea interioară a Templului, dincolo de zidul care o separa de curtea exterioară, curtea neamurilor, unde doar evreii aveau acces. Nici un străin nu avea permisiune să intre în locul sfânt – denumire pe care o purta cea de a doua curte. În urma acestei acuzații, s-a format o gloată care a căutat să-l omoare pe Pavel.

Templul lui Irod din Ierusalim (Reconstituire)

Gloata a fost atât de mare încât garnizoana locală romană a fost nevoită să intervină. Atmosfera la vremea aceasta era tensionată în Palestina. Mulți evrei s-au săturat de dominația romană și prezența acestora în țara lor. Națiunea spera că în acest timp Dumnezeu va interveni prin Mesia și va nimici acești străini care nu arătau respect față de legea iudaică. Aceste speranțe au scos la suprafață mulți Mesia falși și alți revoluționari care căutau să răstoarne dominația romană prin forță. Pe de altă parte, guvernatorul roman Felix a fost un domnitor inapt care nu a fost sensibil la problemele Iudeilor. Mai mult, a înăbușit în sânge orice încercare de răzvrătire din partea iudeilor, cum a fost cazul cu evreii masacrați fiindcă îl urmaseră pe profetul fals egiptean menționat de către căpitanul roman în dialogul său cu Pavel.

Discursul lui Pavel caută să stabilească motivul pentru care a venit la templu și să dovedească credincioșia sa față de rădăcinile sale iudaice.

Spre deosebire de alte situații, Pavel nu caută să expună argumente logice și filozofice în fața ascultătorilor lui, ci împărtășește mărturia lui personală: zelul pentru Iudaism (22:3-5) întâlnirea lui cu Isus cel înviat (22:6-11), misiunea lui (22:12-16) și vedenia pe care a avut-o în templu (22:17-21).

Întrebarea 4: Care sunt elementele pe care Pavel le dezvoltă în discursul său? De ce credeți că Pavel alege să se axeze pe experiența personală? Ce-ar trebui să învățăm de aici legat de relevanța mesajului în funcție de ascultători (adaptarea formei în care Evanghelia este transmisă în funcție de audiență)?

.....

.....

.....

.....

Ce-ar trebui să învățăm de aici legat de relevanța mesajului în funcție de ascultători (adaptarea formei în care Evanghelia este transmisă în funcție de audiență)?

.....

.....

.....

.....

După ce Pavel este adus în cetățuie, căpitanul roman Claudius Lysias caută să afle adevărul de la Pavel prin intermediul torturii. La acest moment Pavel dezvăluie cetățenia lui romană, fapt care îl protejează de abuzuri fizice fără să fie dovedit vinovat. Cetățenia romană se moștenea din tată în fiu sau putea fi acordată ca răsplată celor care au slujit imperiul. Căpitanul menționează că a dobândit cetățenia cu o mare sumă de bani, cu

alte cuvinte recunoaște că a mituit un oficial roman, având în vedere că nu există documente care să ateste că cetățenia romană putea fi cumpărată.

22:30-23:35 Pavel judecat la Ierusalim

Dorind să afle de ce Pavel este pârât de către Iudei, căpitanul roman adună preoții cei mai de seamă și pe sobor împreună. Sanhedrinul nu este adunat pentru a-l judeca pe Pavel, ci mai degrabă pentru a aduna informațiile necesare pentru ca autoritățile romane să înțeleagă care este acuza adusă lui Pavel. Pentru că Pavel era cetățean roman, el avea să se înfățișeze în fața unui autorităților romane pentru a fi judecat.

Cazul lui Pavel nu este însă foarte dezbătut la această întâlnire. Aceasta se datorează în mare parte chiar lui Pavel care, într-un mod foarte abil, schimbă subiectul conversație spre problema învierii în trup. Cu toate acestea, intenția primară a lui Pavel nu a fost aceea de a fi eliberat din custodie, ci de a mărturisi Evanghelia în fața liderilor Iudei.

Întrebarea 5: Citind despre arestul și procesul lui Pavel, ce poți să spui despre comportamentul său? Ce a conferit lui Pavel abilitatea de a rămâne calm în fața acuzatorilor săi? Prin câte a trecut Pavel nu ar fi surprinzător să îl vedem frustrat și renunțând, dar el merge înainte și continuă să lupte pentru răspândirea împărăției lui Cristos. Ce învățătură putem culege din „încăpățânarea" lui Pavel care o putem aplica la biserica din ziua de azi?

.....

.....

.....

.....

(23:11) Vedenia lui Pavel

În noaptea de după audiere, Domnul Isus se arată lui Pavel într-o vedenie. Vedenia are loc într-un moment strategic, înainte de tentativa de asasinat asupra lui Pavel. Această vedenie ne aduce aminte de o altă

ocazie când Pavel a fost încurajat să persevereze în lucrarea din Corint (Fapte 18:9-10), într-un context similar unde exista opoziție din partea Iudeilor necredincioși. Domnul laudă mărturia lui Pavel la Ierusalim, ceea ce implică că Pavel nu s-a folosit de învierea trupească ca un truc pentru a scăpa din mâna Sanhedrinului, ci a dorit să mărturisească Evanghelia. O a doua implicație este că Pavel va avea de suferit în continuare de-a lungul acestui proces de a mărturisi despre Isus. Astfel, transferul iminent a lui Pavel înspre Cezarea este următorul pas în planul divin de a aduce evanghelia la Roma.

Întrebarea 6: O altă traducere spune că Domnul l-a îndemnat pe Pavel să fie curajos (23:11). Tu pentru ce ai nevoie de curaj? Ce riscuri ești dispus să îți asumi pentru înaintarea Evangheliei?

.....

.....

.....

.....

După audierea lui Pavel în fața Sanhedrinului, un grup de Iudei decid să acționeze pe cont propriu și pun la cale un plan de asasinare a apostolului. În acest plan, ei cer și asistența Sanhedrinului. Însă fiul sorei lui Pavel aude conversația și îi dă de știre îndată unchiului său. Nu știm nimic despre sora și nepotul lui Pavel în afară de ce a scris Luca. Filipeni 3:8 sugerează că Pavel și-a pierdut familia atunci când a devenit creștin, dar nu știm dacă unele din rudele lui au fost convertite mai târziu. Familia lui Pavel avea rădăcini fariseice adânci, astfel că sora lui era la curent cu deciziile care se luau la nivel de conducere. Cel mai probabil, nici sora și nici nepotul lui Pavel nu erau credincioși, deoarece acest fapt i-ar fi exclus din cercurile de conducere, dar probabil că erau Iudei cu frică de Dumnezeu și realizau că Dumnezeu nu are nimic de a face cu uneltirea împotriva lui Pavel.

Pavel este escortat la Cezarea de nu mai puțin de 470 de soldați

romani. Deşi pare un număr exagerat pentru a proteja un singur om, căpitanul Claudius Lysias recunoaşte natura volatilă a situaţiei într-o perioadă când antipatia Iudaică faţă de Roma ajunsese la un punct critic. Numărul mare al soldaţilor urmărea să descurajeze orice încercare de ambuscadă din partea celor 40 de evrei care se legaseră cu jurământ să-l omoare pe Pavel.

24:1-24:26 Pavel judecat la Cezarea

Pavel este trimis la Cezarea deoarece aici se afla reşedinţa proconsulului şi a autorităţilor administrative şi judiciare romane şi aici urma ca guvernatorul Felix să prezideze procesul lui Pavel, odată ce ajungeau şi acuzatorii săi.

Felix a fost guvernator al Iudeii timp de 8 ani (52-59 d.Hr.) şi guvernase deja de 5 ani când Pavel a fost arestat. El nu se trăgea dintr-o familie bogată şi cu renume, ci a fost un sclav eliberat, fiind pentru prima dată când un post de guvernator roman a fost acordat unui sclav eliberat. Guvernarea lui peste Iudeea, Samaria, Galilea şi Perea a provocat multă nelinişte şi tulburare printre evrei, lucruri care mai târziu au dus la război împotriva Romei. Istoricul roman Tacitus rezumă guvernarea lui în felul următor: „Practicând orice fel de cruzime şi poftă, el [Felix] s-a folosit de puterea regală mânat de instinctele sale de sclav." A fost înlăturat de la guvernare de către Nero în 59 d.Hr., după ce nu a fost capabil să oprească pe cale paşnică o revoltă în Cezarea, revoltă care a avut loc pe vremea când Pavel era întemniţat în oraş.

Pavel a avut parte de un proces dificil în Cezarea. Tertul, un avocat profesionist angajat de către Sanhedrin construieşte un caz puternic împotriva lui Pavel în faţa lui Felix. Pavel însă răspunde într-o manieră care îl onorează pe Dumnezeu şi Îl proclamă pe Cristos. La concluzionarea procesului, Felix nu acordă însă nici un verdict, ci îl păstrează pe Pavel într-o custodie mai relaxată care avea să dureze până la sfârşitul carierei politice a guvernatorului. În această perioadă, Luca menţionează că Felix s-a întâlnit constant cu Pavel care a continuat să-L mărturisească pe Isus guvernatorului.

Întrebarea 7: Ce puteţi spune despre reacţia lui Felix la tentativele lui Pavel de a-i prezenta Evanghelia? Cum reacţionează oamenii în ziua de azi atunci când le prezentăm Evanghelia mântuirii?

.....

.....

.....

.....

Provocare: A vorbi despre judecata viitoare nu mai este la modă în predicarea sau evanghelizarea multor creştini. Ne este frică că vom îndepărta oamenii pentru că părem extremişti. Apostolul Pavel pomeneşte adesea în predicarea lui despre o vreme în care toţi vom da socoteală înaintea scaunului de judecată al lui Dumnezeu. Pavel este mai puţin preocupat de cum se simt oamenii şi mai mult preocupat de a-i informa clar că într-o zi Dumnezeu va chema pe fiecare personal la judecată.

Întrebarea 8: Pavel s-a folosit de circumstanţele lui, favorabile sau nefavorabile, pentru a proclama Evanghelia. Ce principii practice cu privire la evanghelizare putem extrage din experienţele lui Pavel prezentate în aceste capitole?

.....

.....

.....

.....

NOTIŢE

NOTIȚE

Lecția 12

PAVEL ÎN CEZAREA: MĂRTURIA ÎNAINTEA LUI FESTUS ŞI A LUI AGRIPA

Fapte 25:1-26:32

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 24:27-26:32 și roagă-te că Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Prin prezentarea mărturiei personale, unii oameni, chiar dacă nu sunt gata să se lase convinşi că au nevoie de Isus Cristos, pot fi atraşi într-o discuție despre Evanghelie. Aşadar mărturia personală este un mijloc de evanghelizare. Roagă-te lui Dumnezeu să te ajute ca prin îmbunătățirea mărturiei tale să devii mai eficient în răspândirea Evangheliei.*

INTRODUCERE

Am văzut în lecția trecută că Felix a avut privilegiul să afle direct de la Pavel despre învățătura pe care creştinii o promovează. Luca ne lasă să înțelegem că, deşi a stat de vorbă cu Pavel de mai multe ori, interesul său nu era în primul rând să cunoască mai multe despre neprihănire sau despre Cristos, ci să obțină bani în schimbul eliberării lui Pavel. Este important să observăm că Felix nu-l considera pe Pavel un pericol pentru statul roman, însă interesele politice, la fel ca şi astăzi, primează, şi în consecință nu este în stare să decidă eliberarea prizonierului. Pentru apostolul Pavel urmează astfel 2 ani de arest în Cezarea.

În anul 59 d.Cr., conform datelor istorice, în locul lui Felix este trimis ca şi guvernator al Iudeii, Porcius Festus. Acesta este recunoscut ca fiind un om şi un conducător mai bun decât predecesorul său. Era o imensă provocare să fii guvernator în Iudeea, din cauză că era o zonă tensionată, plină de răscoale şi amenințări. Împăratul de la Roma dorea păstrarea păcii în Imperiu şi aceasta era una din primele responsabilități ale lui Festus.

Aşa se explică faptul că, imediat după ce s-a instalat în funcție, el s-a dus la Ierusalim pentru a stabili o bună relație cu Iudeii şi ca să le câştige bunăvoința şi încrederea.

STRUCTURA PASAJULUI:

25:1-26:32 Apărarea lui Pavel în fața lui Festus
- 25:1-5 Vizita lui Festus la Ierusalim
- 25:6-12 Pavel cere să fie judecat de Cezar
- 25:13-22 Irod Agripa vine la Cezarea ca să-l întâlnească pe Festus
- 25:23-27 Pavel este adus în fața lui Agripa
- 26:1-32 Mărturia lui Pavel în fața lui Agripa
  - 1-3 Introducere
  - 4-11 Prezentarea trecutului său
  - 12-18 Întâlnirea cu Cristos
  - 19-23 Ce s-a întâmplat după acel moment
  - 24-29 Provocarea la credința a celor din audiență
  - 30-32 Nevinovăția lui Pavel reafirmată

<u>25:1-12 Procesul lui Pavel reluat de către Festus</u>

SÎn contextul vizitei lui Festus la Ierusalim, mai marii Iudeilor îl acuză pe Pavel şi îi cer lui Festus să-l trimită la Ierusalim pentru a fi judecat. Evident, situația îi era defavorabilă lui Pavel, deoarece Festus nu dorea să intre în conflict cu conducătorii evrei. Totuşi, simțul dreptății din Festus nu l-a lăsat să le facă pe plac Iudeilor. A decis ca în prima instanță procesul să aibă loc la Cezarea, pentru ca el însuşi să judece cazul.

Festus, la fel ca şi Felix, nu i-a putut găsi vreo vină lui Pavel. Pe de o parte, acuzațiile erau neîntemeiate, iar pe de altă parte, Pavel s-a apărat cu înțelepciune şi demnitate. Cu toate acestea, pentru a le face pe plac Iudeilor, Festus îl întreabă pe Pavel dacă doreşte ca procesul să fie strămutat la Ierusalim. După complotul Iudeilor din urmă cu doi ani şi temându-se că este vorba de o capcană, pe de o parte, iar pe de altă parte ştiind că Domnul vrea ca el să ajungă la Roma, Pavel refuză categoric acest lucru şi cere să

fie judecat de Cezar. Ca să poată ajunge teafăr la Roma în situația dată, în care iudeii l-ar fi urmărit cu siguranță pentru a-i curma viața, șansa lui era să fie dus sub escortă romană până în fața împăratului celui mai puternic imperiu din lume la acea vreme. Şi pe deasupra transportul era gratuit!

Întrebarea 1: Care sunt cele trei capete de acuzare pe care evreii le aduc împotriva lui Pavel? Cum pledează Pavel față de aceste acuzații? Care este explicația că deşi trecuseră doi ani, liderii evrei erau la fel de înverşunați față de el?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 2: Citiți Ev. Ioan 15: 18-21. Discutați în grup cum se împlinesc aceste cuvinte ale Domnului Isus în zilele noastre. Care sunt câteva acuzații aduse împotriva creştinilor astăzi?

.....

.....

.....

.....

Meditație: Ura şi reclama negativă făcută de duşmanii lui i-au dat şansa apostolului Pavel să fie cunoscut şi în lumea romană, şi astfel cazul său să fie trimis înaintea Cezarului. Faptul acesta a constituit o bună premiză ca să mărturisească despre Domnul înaintea

împăraților și dregătorilor Neamurilor. I-ar fi fost greu să intre în contact cu asemenea personalități fără împotrivirea și publicitatea făcută de Iudei. Este interesant modul în care Dumnezeu folosește ura și împotrivirea celor din jurul credincioșilor ca o platformă pentru răspândirea Evangheliei.

25:13-27 Consultarea lui Festus cu Agripa

Agripa, regele iudeilor, și sora lui, Berenice, au venit să-l viziteze pe Festus. Fiindcă Festus nu știa cum să prezinte cazul lui Pavel pentru împărat, s-a folosit de ocazia acestei vizite pentru a-l consulta pe Agripa, care era mai bine informat asupra acelor chestiuni. Regele iudeu, care știa câte ceva despre creștinism, și, fără-ndoială, auzise despre Pavel, și-a exprimat dorința să-l asculte și a fost organizat un fel de proces public.

Agripa, fiul lui Irod Agripa si strănepotul lui Irod cel Mare, s-a născut în anul 27 d.Cr. El a avut două surori: Berenice (născută în anul 28 d.Cr.), menționată în Faptele Apostolilor 25:13 și Drusila (născută în anul 38 d.Cr.), care a devenit a treia soție a procuratorului Felix (cf. Faptele Apostolilor 24:24).

Inițial, Agripa a fost considerat prea tânăr ca să devină succesor al tatălui său. Totuși, mai târziu a primit titlul de rege de la Claudius, împreună cu teritoriile din N și NE Palestinei care au fost mărite de Nero în anul 56 d.Cr. El a schimbat numele capitalei sale din Cezarea lui Filip în Neronias, ca un compliment pentru împăratul Nero. Din anul 48 până în 66 d.Cr. a avut prerogative să numească pe marii preoți ai evreilor. A încercat să prevină izbucnirea războiului evreilor împotriva Romei în anul 66 d.Cr.; când eforturile sale au eșuat, el a rămas totuși loial Romei și a fost răsplătit cu o altă creștere a regatului său. A murit fără urmași în jurul anului 100 d.Cr.

Discuției dintre Festus și Agripa i se alocă un spațiu mare în text, situație similară cu cea din cap. 23, în care Luca ne prezintă conținutul scrisorii căpitanului Lisias. Observăm că nu sunt așternute pe hârtie doar discursurile de apărare ale lui Pavel, ci și concluziile celor puși să-l judece, cu privire la Pavel. Câteva motive pentru o astfel de prezentare ar fi:

- Luca vrea să evidențieze nevinovăția reală a lui Pavel
- Dorește să accentueze împietrirea și imoralitatea acuzatorilor Iudei

- pune în lumină perseverență și demnitatea cu care s-a apărat Pavel
- demonstrează faptul că trăirea după principiile creştine nu ofensează cu nimic legile statului şi nici orânduirile sociale.

Meditație: Este interesant faptul că Luca ne relatează de două ori verdictul de nevinovăție acordat de Festus lui Pavel. De ce insistă aşa de mult pe faptul că judecătorul roman l-a găsit pe Pavel complet nevinovat? Un răspuns la această întrebare ar fi acela că el a dorit să demonstreze că, atunci când practici credința creştină, tu nu ofensezi niciuna dintre orânduirile sociale şi morale. Nici un stat laic nu are un temei real pentru a prigoni pe creştini. Luca vrea să ne asigure de faptul că viața de creştin trăită după modelul lui Pavel nu face rău nimănui. Creştinul este de fapt cetățeanul ideal, pe care orice societate ar trebui să şi-l dorească. El are un singur „cusur": nu acceptă compromisul în viața lui şi crede altceva despre Dumnezeu şi mântuire decât ceilalți. Însă, nu este un certăreț şi un arogant, ci unul care îşi exprimă cu respect şi înțelepciune nădejdea pe care o are atunci când i se dă ocazia să vorbească. Credința lui este exclusivistă, dar comportamentul său este plin de smerenie, dragoste şi pace. Parcă Luca ar vrea să ne liniştească cu privire la acest aspect. Vrea să ne aducă aminte că un creştin este un om de bine şi este practic inatacabil. Dacă se întâmplă totuşi ca statul sau societatea să ne acuze, acest lucru are loc din motive şi rațiuni imorale şi neîntemeiate. Este vorba de nedreptate. Să nu ne tulburăm însă. Aceste lucruri ni se întâmplă ca să fim mărturie.

Întrebarea 3: Care era, din perspectiva lui Festus, adevăratul motiv al urii iudeilor față de Pavel? Care sunt motivele pentru care creştinii au fost şi sunt marginalizați şi persecutați de către statele islamice, comuniste sau totalitariste?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 4: În ce fel eşti privit tu de către cei din jurul tău, colegi, vecini? Cum te raportezi la cei care te jignesc sau te resping datorită credinței? Ce crezi că trebuie să faci ca să îți aperi credința?

.....

.....

.....

.....

26:1-32 Mărturia lui Pavel în fața lui Agripa

Aşa cum am afirmat deja, Dumnezeu a creat pentru Pavel ocazia de a prezenta numele lui Isus înaintea unora dintre cei mai importanți oameni ai vremii. Agripa, regele iudeu, guvernatorul roman şi alți oameni importanți din Cezarea s-au strâns ca să-l audă pe Pavel prezentându-şi cazul. În contrast cu primul discurs de apărare înaintea lui Felix, Pavel subliniază acum de la început adevăratul motiv al întemnițării sale, pentru ca mai apoi să prezinte într-un mod foarte simplu şi concis mărturia convertirii sale.

Pavel i s-a adresat regelui Agripa ca unui bun cunoscător al obiceiurilor şi problemelor iudeilor şi aşa i-a istorisit convertirea lui miraculoasă şi acțiunile care au urmat acesteia, cu scopul de a atinge conştiința regelui. Pavel aduce argumente lui Agripa atât cu privire la veridicitatea mesajului Evangheliei, cât şi cu privire la necesitatea proclamării lui. Mesajul învierii lui Isus era un mesaj ciudat şi controversat. Pavel aduce două argumente principale pentru a-i susține autenticitatea: întâlnirea personală cu Isus şi autoritatea Scripturilor Vechiului Testament. Atunci când vorbeşte despre întâlnirea personală cu Isus, Pavel insistă atât pe momentul revelației, cât şi pe schimbarea vieții. Ambele elemente sunt importante şi conferă

credibilitate evenimentului convertirii: este vorba de un argument al experienței personale, care practic nu poate fi atacat.

Al doilea argument are în vedere autoritatea Scripturilor Vechiului Testament: *fără să Mă depărtez cu nimic de la ce au spus proorocii şi Moise că are să se întâmple. (26:22b)*. Era important ca Pavel să sublinieze armonia dintre mesajul său şi Vechiul Testament, dovedind că cele două mesaje nu se exclud, ci se completează.

Argumentul întâlnirii noastre cu Isus este un argument fundamental în apologetica creştină, iar pilonii săi principali sunt: momentul revelației divine şi schimbarea vieții. Relatarea istoriei convertirii (ce eram înainte, momentul revelației, ce am devenit) are avantajul de a prezenta mesajul Evangheliei într-o formă personalizată şi atractivă. Acest argument însă trebuie să fie întotdeauna însoțit în mărturia noastră de argumentul autorității Scripturii, deoarece credința se întemeiază pe Cuvântul lui Dumnezeu şi nu doar pe experiențe personale.

Întrebarea 5: Abordarea oamenilor cu mesajul Evangheliei cere înțelepciune. Împărtăşeşte cu cei din grup strategia ta în evanghelizare şi care sunt pasajele din Scriptură de care te foloseşti.

.....

.....

.....

.....

Pavel nu aduce argumente doar pentru a susține veridicitatea mesajului Evangheliei, ci şi pentru a sublinia necesitatea propovăduirii lui. Într-adevăr, motivul împotrivirii Iudeilor îl reprezenta tocmai proclamarea de către Pavel a învierii lui Isus. Nu putea el deci să renunțe la vestirea unui mesaj care stârnea atâta împotrivire? Desigur că ar fi putut face asta, dar el era hotărât să asculte de Dumnezeu, nu de oameni, la fel ca şi apostolii Petru şi Ioan (vezi Fapte 4:19-20).

În acest discurs, Pavel nu se mai apără de falsele acuzaţii ale Iudeilor (tratate în celelalte discursuri), ci el oferă argumente în favoarea slujbei de propovăduitor al Evangheliei, slujbă care a declanşat ura evreilor. Într-adevăr, în a doua parte a discursului său (26:16-29), Pavel prezintă argumentele care l-au determinat să-şi asume această slujbă indiferent de riscuri:

1. Dumnezeu i-a poruncit să mărturisească învierea lui Isus evreilor şi Neamurilor, pentru ca acestea să poată fi mântuite. Fapte 26:16-18
2. Pavel nu s-a putut împotrivi vedeniei dumnezeieşti şi, în ciuda împotrivirii iudeilor, a propovăduit cu perseverenţă învierea lui Isus. Fapte 26:19-22a
3. Atât mesajul propovăduit, cât şi slujba de a-l propovădui, sunt în perfectă armonie cu Scripturile Vechiului Testament, care au prezis atât învierea lui Isus Cristos, cât şi proclamarea Lui înaintea Neamurilor. Fapte 26:22b-23

La final, Pavel îşi face cunoscută intenţia de a-i converti la creştinism pe toţi cei ce-l ascultau. Prin relatarea clară şi concisă a apostolului, regele nu era departe de a fi convins. A intervenit însă Festus, care l-a întrerupt brusc pe apostol spunând: "eşti nebun, Pavele, învăţătura ta multă te duce la nebunie".

Întrebarea 6: Pavel a decis să nu se împotrivească chemării cereşti. Ce a câştigat şi ce a pierdut în urma acestei decizii ? Citeşte Filipeni cap. 3; 2 Cor. 11:23-29. Meditează la ce ai pierdut şi ai câştigat tu prin slujirea lui Cristos.

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 7: De ce crezi că Dumnezeu l-a ales pe împotrivitorul față de creştini, Saul, să devină evanghelistul Pavel? Enumeră câteva dintre calitățile lui Pavel care au contribuit la "succesul" său. Care dintre acestea crezi ca îți lipsesc?

.....

.....

.....

.....

APLICAŢII PERSONALE:

Relatarea istoriei convertirii (cele trei etape – ce eram înainte, momentul întâlnirii cu Cristos, ce am devenit după aceea) are avantajul de a prezenta mesajul Evangheliei într-o formă personalizată şi atractivă. Oamenii sunt mai degrabă dispuşi să asculte experiențe deosebite din viața noastră, decât o expunere teologică a Evangheliei. Apoi, relatarea convertirii împletește expunerea mesajului cu argumentarea autenticității sale într-o modalitate cât se poate de firească. Povestind întoarcerea ta la Dumnezeu, în mod indirect, le vorbeşti celorlalți despre necesitatea întoarcerii lor la Dumnezeu şi despre modalitatea concretă prin care pot face acest lucru.

Scrie-ți mărturia personală, în forma condensată, astfel încât să cuprindă esența întoarcerii tale la Dumnezeu (cele trei etape) şi să poată fi redată în 4 minute.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÎNCHEIERE

Care ar trebui să fie răspunsul creştinului la acuzaţia: „Eşti nebun!”?

Uitaţi-vă la Pavel. Ne uimeşte siguranţa şi transparenţa lui atunci când mărturiseşte deschis dorinţa ca toţi cei ce-l ascultă să devină creştini. Pavel a dovedit că este un om onest şi de încredere şi nu un şarlatan, un hulitor şi un instigator la răscoală cum era acuzat de ceilalţi. El însuşi a subliniat că adevăratul motiv al împotrivirii Iudeilor este proclamarea învierii lui Isus.

În acest context, se ridică firească întrebare: „Pavele, dacă tot eşti un om al păcii şi plin de înţelepciune şi vezi că acest mesaj stârneşte atâta scandal din partea unor Iudei invidioşi şi necinstiţi, de ce nu renunţi la a-l mai rosti?” În capitolul 26, Pavel răspunde tocmai la această întrebare. El nu doar demonstrează că mesajul este vrednic de crezare, ci şi că trebuie neapărat propovăduit. Pavel evidenţiază responsabilitatea creştinului de

a-l vesti pe Cristos şi dorința acestuia ca toți oamenii să se întoarcă la Cristos. Chiar dacă unii din ascultători nu l-au crezut şi l-au numit nebun, cu toții au fost de acord cu nevinovăția lui. Chiar dacă li s-a părut un lucru extrem de ciudat toată povestea cu învierea şi vedenia, ei au descoperit în Pavel un om evlavios, care crede sincer în ceea ce propovăduieşte, care doreşte binele tuturor oamenilor şi, din această pricină, propovăduieşte un mesaj pe care el îl consideră aducător de mântuire pentru toți cei care îl cred.

> *Întrucât, în înțelepciunea lui Dumnezeu, lumea nu L-a cunoscut pe Dumnezeu prin înțelepciune, Dumnezeu a găsit de cuviință ca prin nebunia predicării să-i mântuiască pe cei care cred. Iudeii cer semne, iar grecii caută înțelepciune, însă noi Îl predicăm pe Cristos cel răstignit, o pricină de poticnire pentru iudei şi o nebunie pentru neamuri. Dar pentru cei chemați, atât iudei, cât şi greci, Cristos este puterea şi înțelepciunea lui Dumnezeu.* (1 Cor. 1:21-24)

NOTIŢE

NOTIȚE

Lecția 13

CĂLĂTORIA LUI PAVEL LA ROMA

Fapte 27:1-28:31

Înainte de a începe (Rugăciune/Încurajare).

• *Citește pasajul din Fapte 27:1-28:31 și roagă-te ca Duhul Sfânt să-ți descopere adevărul și înțelepciunea Sa, pe măsură ce parcurgi această lecție.*

• *Trebuie să înțelegem că uneori Dumnezeu va îngădui să trecem prin situații de criză împreună cu cei necredincioşi de lângă noi. În loc să ne lăsăm copleşiți de panică şi îngrijorări, ar fi mai înțelept să folosim aceste oportunități pentru a mărturisi despre Domnul într-o manieră deosebită şi cu mare impact. Dacă eşti chiar acum într-o astfel de conjunctură, cere-I Domnului să-ți întărească credința şi să-ți dea putere să sfătuieşti şi să încurajezi pe cei cu care eşti părtaş la aceleaşi necazuri şi suferințe.*

INTRODUCERE

Suntem la finalul studiului nostru în cartea Faptele Apostolilor. Am văzut cum pas cu pas se împlineşte profeția făcută despre Pavel profetului Anania, chiar de către Domnul Isus:

> *Dar Domnul i-a zis: – Du-te, pentru că el este un vas al Meu pe care l-am ales ca să ducă Numele Meu atât înaintea neamurilor şi regilor lor, cât şi înaintea fiilor lui Israel! Căci Eu îi voi arăta cât trebuie să sufere de dragul Numelui Meu!* Fapte 9:15-16.

Pavel a înțeles foarte bine planul Domnului în ceea ce-l priveşte, de aceea lucrează cu perseverență şi tenacitate, indiferent de greutățile slujbei. Şi nu au fost puține. Pe lângă ura iudeilor şi lanțurile romane, ultimele capitole îl vom regăsi pe Pavel confruntându-se cu forțele naturii. În toate acestea, el este plin de încredere, fiindcă Dumnezeu îl asistă. Şi în cea mai năpraznică furtună stă liniştit, ba mai mult, îi liniştește şi îi încurajează şi pe ceilalți.

STRUCTURA PASAJULUI:

27:1-12 Prima parte a călătoriei de la Cezarea până în Creta

27:13-38 Furtuna pe mare

27:39-44 Naufragiul

28:1-10 Pavel în Malta

28:11-16 Sosirea la Roma

28:17-31 Predica lui Pavel în fața iudeilor din Roma

27:1-12 Prima parte a călătoriei de la Cezarea până în Creta

Venise timpul că Pavel să meargă la Roma. Până atunci nu avusese loc nici un proces oficial al apostolului, şi, fără-ndoială, obosit de opoziția necontenită a iudeilor, după cei doi ani în care a stat închis la Cezarea, el a cerut să fie judecat înaintea Cezarului. Luca, istoricul cărții Faptele Apostolilor şi Aristarh din Tesalonic au avut favoarea de a-l însoți. Cercetătorii Scripturii cred că cei doi au fost profund ataşați de Pavel şi s-au pus la dispoziția lui pentru a-l ajuta, cunoscându-i nevoile fizice, Luca în calitate de medic fizioterapeut, iar Aristarh ca şi servitor.

Pavel a fost dat în grija unui centurion numit Iulius, din cohorta Augusta, ofițer care, în toate situațiile, l-a tratat pe Pavel cu multă bunătate şi respect. S-a hotărât ca Pavel să fie trimis, împreună cu alți prizonieri, pe mare spre Italia. Cu oarecare greutate, vremea fiindu-le nefavorabilă, au ajuns în insula Creta, la un loc numit Limanuri bune. Se apropia iarna, aşa că se punea problema ce să facă: să rămână la Limanuri bune pe perioada iernii, sau să caute un port mai bun. Cu toate că Pavel nu făcea parte nici din echipaj şi nici dintre oamenii importanți de pe corabie, se implică în discuția privind această decizie.

Întrebarea 1: După cum se poate observa, Luca prezintă foarte detaliat traseul parcurs şi greutățile parcurgerii lui. Notează reperele geografice, temporale şi climatologice la care face referire. Ce crezi că urmăreşte Luca prin aceste detalii?

.....

.....

.....

.....

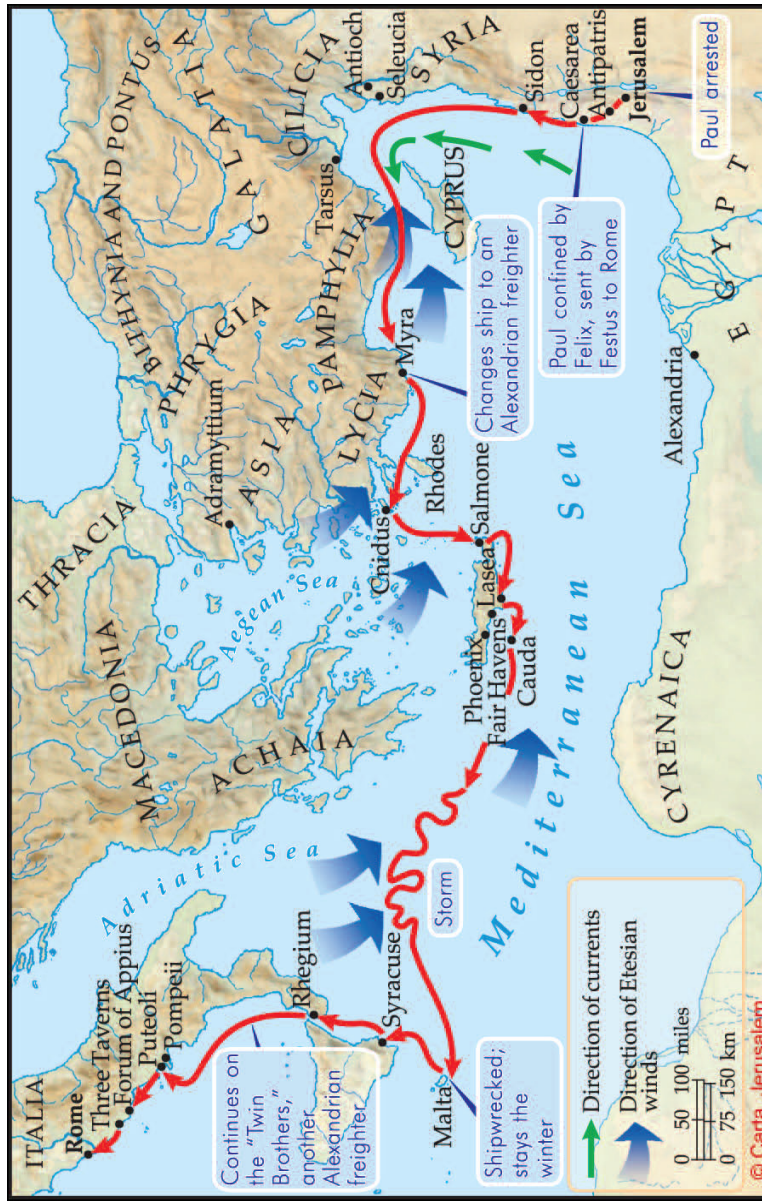

Călătoria lui Pavel spre Roma

27:13-44 Furtuna si naufragiul

Capitolul 27 îl prezintă pe Pavel că un om echilibrat, care îşi trăieşte cu responsabilitate prezentul. El nu este în afara evenimentelor, nu se izolează de cei din jurul lui, ci este profund ancorat în realitate şi participă activ împreună cu ceilalţi la luarea deciziilor şi rezolvarea problemelor. Luca aşterne pe hârtie mai multe intervenţii ale lui Pavel, care susţin aceste afirmaţii despre marele apostol. În 27:10, Pavel propune amânarea călătoriei, ca unul care cunoştea semnele vremurilor şi pericolele de pe mare. În 27:21, Pavel încurajează echipajul şi pe cei de pe corabie într-un moment critic. În 27:31, Pavel sesizează intenţia corăbierilor de a părăsi corabia, îl anunţă pe sutaşul roman şi-l convinge că, fără ajutorul lor, nu vor putea scăpa. În 27:33, Pavel îi îndeamnă să mănânce şi îi încurajează înainte de depunerea ultimului efort pentru a ajunge la mal. Ar fi putut foarte bine să stea deoparte, să nu-şi bată capul cu probleme care nu-l privesc. Dumnezeu îl asigurase că va ajunge la Roma şi nu era nevoie să se mai complice cu ce se întâmpla în jur. Şi totuşi Pavel este printre oameni, vorbeşte cu ei, simte împreună cu ei.

Întrebarea 2: Ce crezi că l-a determinat pe Pavel să acţioneze în acest fel? Care este rezultatul acţiunilor lui? Cum procedezi tu în astfel de situaţii?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 3: Dă exemple de situaţii din viaţa ta în care un sfat sau o încurajare te-au ajutat să depăşeşti criza în care te găseai şi să mergi mai departe. Ce poţi spune despre impactul pe care o vorbă bună, un sfat util sau un cuvânt de încurajare îl au în astfel de situaţii?

.....

.....

.....

.....

APLICAŢII PERSONALE:

Dumnezeu urmăreşte în primul rând mântuirea sufletelor şi creşterea noastră în asemănarea cu Cristos şi nu să avem o viaţă liniştită, fără lupte, zbateri şi temeri. Trebuie să identificăm contextele speciale prin care ne trece Dumnezeu şi să nu le risipim, ci să le fructificăm la maxim. În multe situaţii, suferim împreună cu cei necredincioşi de lângă noi efectele calamităţilor naturale, ale crizelor economice sau ale deficienţelor fizice. Şi dacă suntem acolo, avem responsabilitatea ca şi creştini să-i ajutăm pe cei de lângă noi. „Corabia" târâtă de furtunile vieţii poate îmbrăca diverse forme. Poate fi un salon de spital al celor bolnavi de cancer, sau poate fi situaţia unor părinţi care şi-au pierdut copilul în urma unui accident tragic, sau o familie care se confruntă cu probleme financiare.

Cel necredincios se va apropia mai uşor şi va fi mai dispus să asculte de Evanghelie de la o persoană care a trecut prin necazuri similare. Atunci când dorim să câştigăm pentru Cristos un suflet, este important să-i cunoaştem necazurile şi tragediile şi să-l punem în contact cu creştinii asupra cărora s-au abătut aceleaşi furtuni.

Fă o listă cu persoane necreştine apropiate ţie, despre care ştii că se confruntă cu situaţii dificile în viaţă si pe care crezi că le-ai putea ajuta, împărtăşindu-le din experienţe similare prin care tu ai trecut. Foloseşte prietenia sau bunele relaţii cu aceste persoane ca să le vorbeşti despre felul în care credinţa în Dumnezeu te-a ajutat să înfrunţi situaţiile de criză din viaţa ta. Sfătuieşte şi încurajează şi totodată roagă-te pentru mântuirea persoanelor respective.

.....

.....

28:1-10 Pavel in Malta

Locuitorii insulei i-au primit cu bunătate pe străinii naufragiați şi au aprins imediat un foc pentru ei. Și de data aceasta, Luca ni-l prezintă pe Pavel în acțiune: strânge vreascuri pentru foc, scutură simplu vipera de pe mâna lui, fără să pățească nimic, uimindu-i pe barbarii care aşteptau să-l vadă cum cade mort. Publius, omul cel mai de seamă în insulă, i-a găzduit cu bunăvoință timp de trei zile, iar tatăl lui, care era bolnav şi avea febră, a fost vindecat de Pavel, care şi-a pus mâinile peste el şi s-a rugat pentru el. Apostolului i s-a dat putere să facă multe minuni în perioada cât a stat pe insulă, şi datorită lui, toți ceilalți au avut de câştigat.

Întrebarea 4: Deşi extenuat după naufragiu pe de o parte şi salvator al celor din corabie pe de altă parte, Pavel nu aşteaptă să fie servit de alții, ci se implică în continuare în rezolvarea nevoilor cotidiene timp de 3 luni cât a rămas pe insula Malta. Ce înveți de aici despre slujirea pe care trebuie să o facă cei credincioşi? Care sunt motivele pe care le invoci ca sa-ți scuzi indisponibilitatea de a sluji pe cei din jur?

.....

.....

.....

.....

După o şedere de trei luni în Malta, soldații şi prizonierii lor au plecat spre Italia cu o corabie din Alexandria. Au acostat la Siracuza, unde au stat trei zile, apoi la Regium, de unde au avut un vânt bun până la Puteoli. Acolo ei au întâlnit frați, şi în cele câteva zile cât au stat cu ei, vestea despre sosirea apostolului a ajuns la Roma. Creştinii din Roma au trimis imediat pe câțiva dintre ei, care i-au întâmpinat pe Pavel şi prietenii lui la "Forul lui Apius" şi "Trei Taverne", două puncte de reper binecunoscute de pe Via Apia. Ce sentimente de bucurie trebuie să-l fi încercat pe apostol la această primă întâlnire cu creştinii din biserica de la Roma! Dorința

pe care o avea demult s-a împlinit în final şi inima i s-a umplut de laudă: "A mulţumit lui Dumnezeu şi a fost încurajat", după cum ne scrie Luca.

Întrebarea 5: Ce înseamnă pentru tine părtăşia frăţească? Cât eşti dispus să sacrifici pentru întâlnirea cu fraţii tăi la grup, la întâlnirea de duminică sau la alte evenimente şi acţiuni ale bisericii?

.....

.....

.....

.....

28:11-31 Sosirea lui Pavel la Roma si intalnirea cu iudeii din Roma

Pavel a avut privilegiul de a predica şi la Roma, drept care a trecut fără-ntârziere la aplicarea regulii lui divine: "întâi către iudeu". El a luat legătura cu liderii iudeilor pentru a le explica situaţia lui. I-a asigurat că nu a comis nici o faptă rea împotriva naţiunii, nici împotriva obiceiurilor părinţilor lor. De fapt, după cum spunea el: "pentru speranţa lui Israel sunt legat cu acest lanţ". Singura lui crimă era credinţa neclintită în promisiunile lui Dumnezeu către Israel, care se vor împlini prin Mesia.

S-a stabilit deci o zi de întrunire la locuinţa lui. La întrunire au venit mulţi, cărora le-a vorbit "mărturisind despre Împărăţia lui Dumnezeu şi căutând să-i încredinţeze cu privire la Isus, atât din legea lui Moise, cât şi din profeţi". Neobosit şi plin de entuziasm, s-a străduit să le câştige inimile pentru Cristos! De dimineaţa până seara, el nu numai că le-a predicat pe Cristos, ci a şi căutat să-i convingă că El este trimisul lui Dumnezeu ca să împlinească Scripturile. Dar iudeii de la Roma, asemenea celor de la Antiohia şi Ierusalim, s-au împărţit şi unii au crezut cele spuse, iar alţii nu.

Întrebarea 6: Pe ce şi-a construit Pavel argumentele prin care voia să-i convingă pe Iudeii din Roma despre faptul că Isus este Cristosul? Care trebuie să fie esenţa mesajului creştin pentru cei necredincioşi?

.....

.....

.....

.....

Întrebarea 7: Cartea Faptele Apostolilor ne arată foarte clar rolul pe care Pavel l-a avut în planul lui Dumnezeu şi anume acela de a face cunoscută Evanghelia. Care sunt câteva din elementele care definesc acest rol în cazul lui Pavel? Dar în cazul ucenicilor lui Cristos de astăzi?

.....

.....

.....

.....

ÎNCHEIERE

Să ştiți deci că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă neamurilor, şi ele o vor asculta! (Când Pavel a zis aceste cuvinte, iudeii au plecat, având o mare dispută între ei.)

Pavel a rămas acolo doi ani întregi, într-un loc pe care şi-l închiriase. Şi-i primea pe toți cei ce veneau la el, predicând Împărăția lui Dumnezeu şi dând învățătură despre Domnul Isus Cristos, cu toată îndrăzneala şi fără nici o piedică.

Acestea sunt ultimele cuvinte din cartea Faptele Apostolilor. Scena peste care se lasă cortina este foarte sugestivă: opoziția necredinței iudaice față de planul lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor. Şi tot aici se

încheie şi istoria slujitorilor lui Dumnezeu, apostolii şi evident a lui Pavel, atât cât ne-a fost descoperită în mod direct. Ceea ce mai ştim despre istoria ulterioară a lui Pavel poate fi dedus numai din ultimele lui epistole, din care aflăm mai mult decât fapte istorice: ele ne prezintă o imagine a sentimentelor şi conflictelor, a afecțiunilor şi simpatiilor marelui apostol şi a stării Bisericii lui Dumnezeu în general.

Evanghelia fusese predicată de la Ierusalim până la Roma. Se produseseră mari schimbări în domeniul revelației lui Dumnezeu. Taina ținută ascunsă a fost în sfârşit descoperită, prin Pavel şi ceilalți apostoli. Cartea Faptele Apostolilor are un caracter de tranziție. După cum vedem, iudeii ca și națiune aleasă au fost lăsați la o parte, sau, mai curând, ei înşişi s-au exclus prin faptul că au respins ceea ce Dumnezeu le-a trimis, pe Fiul Său. Dar toți cei care l-au primit pe Cristos prin credință, fie iudei, fie neamuri, au alcătuit o nouă națiune aleasă, Biserica lui Cristos. Şi până astăzi, Biserica a cărei temelie a fost pusă de apostoli şi prooroci, cu care am făcut cunoştință în cartea Faptele Apostolilor, creşte şi se zideşte prin ceea ce dă fiecare încheietură. Şi eu şi tu.

NOTIȚE

NOTIȚE

BIBLIOGRAFIE

- *** *Acts. IVP Quite Time Bible Study*; InterVarsity Press, http://www.ivpress.com/bible/acts/
- *** *Rose Book of Charts, Maps, and Time Lines*; Torrance: Rose Publishing, 2005.
- **Arnold**, Clinton E., "Acts" în *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Comentary Vol. 2 John, Acts* (Gen. Ed.: Clinton E. Arnold); Grand Rapids: Zondervan, 2002.
- **Fărăgău**, Filip, *Faptele Apostolilor. Ghid de studiu*; Cluj-Napoca: Fundaţia Istoria Binecuvântării, 2005.
- **Gooding**, David, *Credincioşi Adevărului, O abordare nouă a Faptelor Apostolilor*; Cluj-Napoca: Ed. Logos, 1995.
- **Holcomb**, Justin S., *Knowing the Bible: Acts, A 12-Week Study*; Wheaton: Crossway, 2014.
- **Kostenberger**, Andreas J.; L. Scott Kellum and Charles L. Quarle, *The Cradle, the Cross, and the Crown. An Introduction to the New Testament*; Nashville: B&H Publishing Group, 2009.
- **MacArthur**, John F., *The Acts of the Apostles. MacArthur Bible Studies*; Nashville: Word Publishing, 2000.
- **Petersen**, David G., *The Acts of the Apostles (The Pillar New Testament Commentary)*; Grand Rapids: Eerdmans, 2009.
- **Schnabel**, Eckhard J., *Acts (Zondervan Exegetical Commentary on the New Testament)*; Grand Rapids: Zondervan, 2012.
- **Stott**, John R. W., *The Message of Acts (The Bible Speaks Today)*; Leicester: Inter-Varsity Press, 1990.
- **Wiersbe**, Warren W., *Acts. The Wiersbe Bible Study Series*; Colorado Springs: David C. Cook, 2010.

Călătoriile lui Pavel. Cronologie

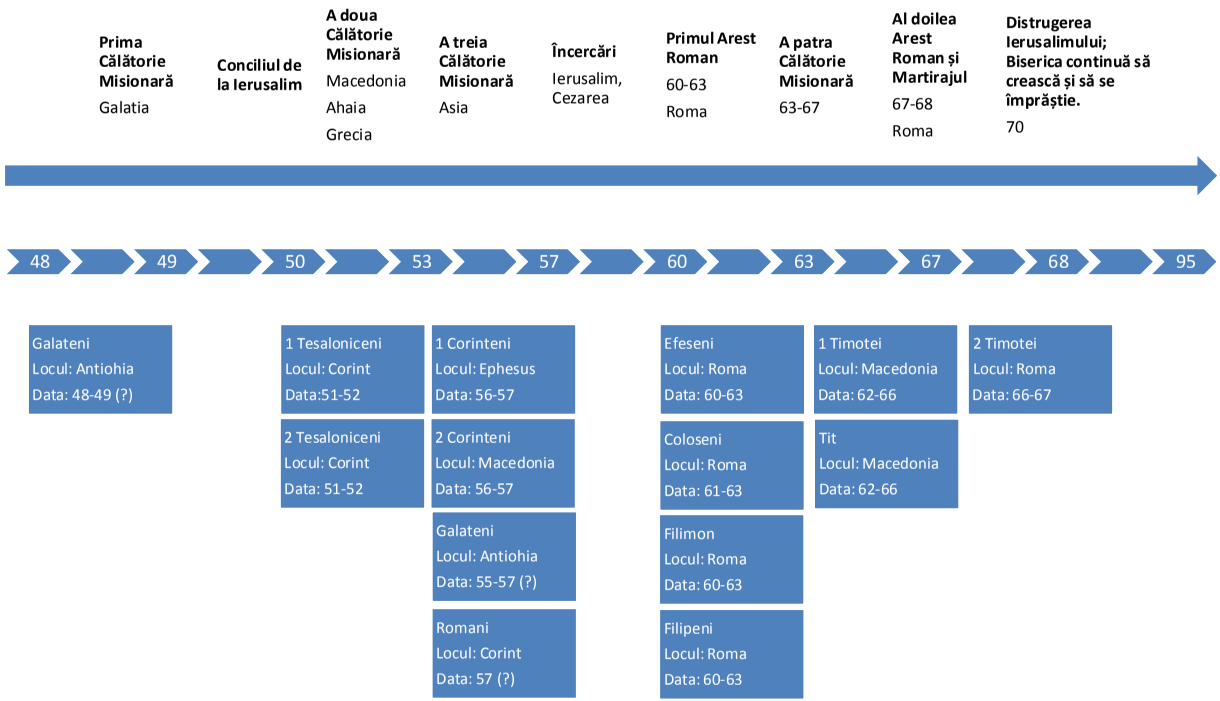

CĂLĂTORIILE LUI PAVEL

Primele călătorii ale lui Pavel

- ◇ La Damasc pentru a persecuta pe Creștini (Convertirea) - Fapte 9
- ◇ Șederea în Damasc - Fapte 9
- ◇ Arabia - Galateni 1:17
- ◇ Părăsește Damascul - Fapte 9:25
- ◇ Ierusalim – Fapte 9:26
- ◇ Cezareea și Tars – Fapte 9:30, Galateni 1:21
- ◇ În Antiohia timp de un an – Fapte 11:26
- ◇ În Iudeea/Ierusalim pentru a aduce ajutoare în timpul foametei – Fapte 11:30
- ◇ Antiohia (Siria) – Fapte 12:25

Prima călătorie misionară a lui Pavel (Fapte 13:1-14:28)

Tovarăși de drum: Barnaba, Ioan Marcu
Rută Principală: Cipru și Asia Mică
Orașe/Regiuni vizitate (2.240 KM):

- ◇ Antiohia (prezenta Siria)
- ◇ Seleucia
- ◇ Salamis și Pafos (pe insula Cipru)
- ◇ Perga
- ◇ Antiohia Pisidiei (prezenta Turcia)
- ◇ Iconia
- ◇ Listra și Derbe
- ◇ Listra
- ◇ Iconia și Antiohia (Turcia)
- ◇ Perga (via Pisidia și Pamfilia
- ◇ Atalia
- ◇ Antiohia (Siria)
- ◇ Ierusalim (via Fenicia și Samaria) – Fapte 15

A doua călătorie misionară a lui Pavel (Fapte 15:36-18:22)

Tovarăși de drum: Sila, Timotei, Priscila și Aquila, Luca
Rută Principală: Siria, Asia Mică, Macedonia, Ahaia (Grecia), Ierusalim
Orașe/Regiuni vizitate (4.480 KM):

- ◇ Prin Siria și Cicilia
- ◇ Derbe și Listra
- ◇ Prin Frigia și Galatia
- ◇ (dincolo de Misia) Troa
- ◇ Samotracia și Neapolis
- ◇ Filipi în Macedonia
- ◇ Amfipolis și Apolonia
- ◇ Tesalonic

- ◊ Berea
- ◊ Atena
- ◊ Corint
- ◊ Chencrea
- ◊ Efes
- ◊ Cezarea (Siria)
- ◊ ”a urcat” la Ierusalim
- ◊ Antiohia (Siria)

A treia călătorie misionară a lui Pavel (Fapte 18:23-21:16)

Tovarăși de drum: Timotei, Luca, și alții
Rută Principală: Asia Mică, Macedonia, Ahaia, Liban, Israel
Orașe/Regiuni vizitate (4.320 KM):

- ◊ Prin Galatia și Frigia
- ◊ Efes
- ◊ Prin Macedonia
- ◊ Prin Ahaia (Grecia)
- ◊ Filipi (Macedonia) și Troa
- ◊ Assos, Mitilene, lângă Chios, Samos, (Troghilion), Milet
- ◊ Cos, prin Rodos, Patara
- ◊ Tir și Ptolemaida
- ◊ Cezareea
- ◊ Ierusalim

Călătoria lui Pavel spre Roma (Fapte 21:17-28:31)

Tovarăși de drum: Soldați romani, Luca, și alții
Rută Principală: Ierusalim, Cezarea, Siria, Asia Mică, Creta, Malta, Roma
Orașe/Regiuni vizitate (3.600 KM):

- ◊ Ierusalim
- ◊ Antipatris și Cezarea
- ◊ Sidon, Mira, Cnidus
- ◊ ”Limanuri bune” (Creta)
- ◊ Cauda
- ◊ Malta
- ◊ Siracuza, Regium, Puteoli
- ◊ Forumul lui Apius și Trei Taverne
- ◊ Roma

Alte călătorii a lui Pavel înainte de moarte (Fapte 21:17-28:31)

Orașe/Regiuni vizitate (în ordine necunoscută):

- ◊ Macedonia – 1 Timotei 1:3
- ◊ Troa și Milet – 2 Timotei 4:13, 20
- ◊ Creta – Tit 1:5
- ◊ A plănuit o călătorie în Spania – Romani 15:28
- ◊ Nicopolis – Tit 3:12
- ◊ Înapoi la Roma – 2 Timotei 1

Biserica
Creștină
Baptistă
Metanoia
2015